Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah :-

Velja za vse leto . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
-: in the United States. :-

Issued every day except Sundays
—: and Legal Holidays. :—
-: 50.000 Readers. :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 23. — ŠTEV. 23. NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 28, 1916. — PETEK, 28. JANUARJA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Proti Draču in Valoni. Mesto Aden v nevarnosti.

BIVŠI ČRNOGORSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK VUKOTIČ SE JE PUSTIL UJETI. — STRAŠEN POLOŽAJ V DRAČU. — VESTI, DA JE PRINC MIRKO PADEL, SE POTRJUJEJO. — UTRDBE OB SUEŠKEM PREKOPU. — VROČI BOJI V KAVKAZU. — POROČILO O PADCU ERZERUMA.

Rim, Italija, 27. januarja. — Amerikanec Robert Heverick, kateri je bil z dovoljenjem Avstrije in Nemčije prepotoval celo Srbijo, se je vrnil te dni preko Drača v Italijo. Nekemu časnikarskemu poročevalcu je povedal, da so bili boji, ki so se vršili v Albaniji in Črnigori, skoraj popolnoma brezpomembni. V Draču je zavladal strašen položaj. Ljudstvo je brez hrane in brez obleke. Na svoje oči je videl, kako se je več Srbov zgrudilo na tla. Ko jih je vprašal, kaj je žnjimi, so mu s šepetajočim glasom odgovorili, da že pet dni niso ničesar jedli. Hrane ni niti za italjansko posadko dovolj.

Pariz, Francija, 27. januarja. — "Matinov" dopisnik v Rimu poroča, da so odšli Črnogorci že pred desetimi dnevi iz sv. Ivana Meduanskega. Vse svoje topove so poslali še pravočasno v Brindisi.

Srbski vojaki so se umaknili v Drač. Avstrijci ne bodo tako lahko prišli do tega mesta, ker so še sedaj oddaljeni osem do deset ur. Ceste so tako razorane, da je po njih vsak transport nemogoč.

London, Anglija, 27. januarja. — Poročila s črnogorskih bojišč si zelo nasprotujejo, kljub temu je pa iz njih razvidno, da je že večina Črnogorcev odložila orožje. Avstrijci so se združili z Bolgari in prodirajo v Albanijo.

Avstrijci ogrožajo Drač z vzhoda, dočim ogrožajo Bolgari Elbassan, trdnjavo Essad paše, ki je provizorični predsednik Albanije. Italjanskim četam v Valoni preti velika nevarnost.

Berlin, Nemčija, 27. januarja. — Z Dunaja poročajo, da se je vdal Avstrijcem črnogorski general in bivši ministrski predsednik Vukotić. Vdalo se jim je baje tudi nekaj drugih generalov.

Pariz, Francija, 27. januarja. — Črnogorski kralj Nikita, ki se začasno mudi v Lyonu, je poslal francoskemu ministrskemu predsedniku brzojavko, v kateri mu je rekel, da je popolnoma prepričan o končni zmagi zaveznikov.

Nekemu časnikarskemu poročevalcu je rekel kralj:

— Najboljši dokaz, da zaupam Franciji, je to, ker sem prišel s svojo družino v francosko ozemlje. Ljudje mi očitajo izdajstvo, toda jaz sem vse prej kakor izdajalec. Ko sem bil v Rimu, me je vprašal moj unuk, italjanski prestolonaslednik, zakaj sem tako žalosten. Odgovoril sem mu: Tvoj stari oče je kralj, katerega je sovražnik premagal. — Ali nisi imel hrane? — je vprašal deček. — S tem vprašanjem je dokazal, da bolj razume vzroke, zakaj smo se vdali, kakor vsi diplomati in ugledni politiki.

London, Anglija, 27. januarja. — Vesti, da je padel princ Mirko, drugi sin črnogorskega kralja, se potrjujejo. Iz Črnegore je dospelo več tozadevnih poročil.

Berlin, Nemčija, 27. januarja. — Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča, da se ni na Balkanu ničesar posebnega pripetilo.

Rim, Italija, 27. januarja. — V Vatikanu so dobili poročilo, da se je zdravstveno stanje avstrijskega cesarja znatno poslabšalo. Najbrže ne bo več ozdravel.

Če so te vesti resnične, se sedaj še ne da dognati.

London, Anglija, 27. januarja. — Iz Aten poročajo, da so se italjanske čete umaknile iz Valone, ker so Avstrijci v veliki premoči in bi jih z lahkoto premagali.

Solun, Grška, 27. januarja. — Položaj v Solnu je neizpremenjen. Angleži in Francozi še vedno izkreujejo svoje čete. Nemci in Bolgari že skoraj dva meseca pripravljajo splošen napad na Solun, toda dosedaj še niso prekoračili grške meje in jo najbrže tudi ne bodo. Protesti, ki jih je izdal grški kralj Konštantin, so vseenako pomagali. V slučaju, da bi Bolgari in Nemci prekoračili grško mejo, bi se Grki takoj pridružili zaveznikom.

Rim, Italija, 27. januarja. — Skoraj vsa Črnagora je že v avstrijskih rokah. Glavni stan avstrijske armade je v Cetinju. Vsak dan odloži na tisoče in tisoče Črnogorcev orožje. Ostanki črnogorske armade, ki se skrivajo v gorovju, se bodo morali kmalo udati, ker jim je začelo primanjkovati hrane.

Črnogorski kralj Nikita še vedno zatrjuje, da je bil prisiljen izročiti svojo zemljo sovražnikom, toda tukajšnji diplomati so mnenja, da je to storil malo prezgodaj. Če bi še nekaj časa ustrajal, bi Italjani lahko izkreali zadostno množino vojaštva.

Padec Erzeruma.

London, Anglija, 27. januarja. Atenski dopisnik nekega tukajšnjega časopisa je baje iz zanesljivega vira izvedel, da se je Perzija oficielno pridružila zaveznikom. Sprva je bilo sporočeno, da je mesto Erzerum v Kavkazu padlo, toda rusko poslaništvo v Atenah ni dobilo dosedaj še nobenega tozadevnega poročila.

Zaplenjenje pošte.

Združene države se ne strinjajo z zadržavanjem ameriške državne pošte na nevtralnih parnikih.

Wasihngton, D. C., 27. jan. — Besedilo protesta, ki so ga poslale Združene države angleški vladi glede zaplenjenja in zadržavanja diplomatičnih in konzularnih poštnih vreč na nevtralnih parnikih je bilo danes objavljeno in kaže, da Združene države niso s tem nikakor zadovoljne ter smatrajo to počenjanje kot preveč radovedno.

Angleška vlada je formalno odgovorila, češ, da se more glede te zadeve preje posvetovati s svojimi zavezniki, da pa ne bo pri celi zadevi nikakega nepotrebnega zadržavanja in odlašanja z odgovorom.

Ameriški protest je v obliki navodila na ameriškega poslanika Page v Londonu, ki naj bi vložil oster protest proti angleški vladi radi kršitve poštnih pošiljatev. V tem protestu so navedeni razni slučaji, ko so Angleži vzemali z nevtralnih parnikov poštne pošiljatve in pisma ter jih izdatno zadržavali. Pri tem je trpela tudi pošta med ameriško vlado in njenimi zastopniki in diplomati v inozemstvu, kar je proti vsem mednarodnim pravilom.

Boji pri Adenu.

Berlin, Nemčija, 27. januarja. Angleškim četam, ki se nahajajo pri Adenu in v južnem delu Arabije, preti velika nevarnost, da bi jih Turki ne obkolili.

Neki tukajšnji časopis je priobčil iz Kaire vest, da bode angleška armada, ki brani Aden, "Gibraltar Rdečega morja" popolnoma uničena. 70,000 mož broječa angleška armada je imela že dosedaj velike izgube. Baje je padlo 15,000 vojakov, preko 20.000 jih je bilo pa ranjenih.

Obkoljenje.

Berlin, Nemčija, 27. januarja. Iz zanesljivega vira se je doznalo, da je pristanišče Aden popolnoma obkoljeno. Angleška garnizija se je sprva zelo hrabro borila, sedaj je pa že popolnoma opešala. Če bi ne imeli Angleži v pristanišču nekaj vojnih ladij, bi mesto že kdaj kapituliralo.

Dementacija.

London, Anglija, 27. januarja. Poveljstvo angleške armade je dementiralo vse vesti, ki so bile priobčene v nemškem časopisju. glede situacije pri Adenu.

Aden leži v jugozapadnem delu Arabije pri vhodu v Rdeče morje. Turki so ga bili že večkrat napadli, toda dosedaj še vedno brez uspeha.

Sueški prekop.

Berlin, Nemčija, 27. januarja. Angleški vojaki utrjujejo nočindan Sueški prekop. — To so sporočili potniki, ki so dospeli iz Bombaya v Italijo. Pri delih so zaposljeni večinoma indijski in kanadski vojaki.

Po Rdečem morju patrulirajo neprestano torpedni čolni, katerih vsak ima na krovu po en velik top.

V rokah Senuzijcev.

London, Anglija, 27. januarja. Danes je bilo tukaj sledeče uradno sporočeno:

Senuzijci so vjeli 95 potnikov, ki so se rešili s parnika "Tara". Ž njimi baje zelo dobro postopajo.

Boji v Kavkazu.

Berlin, Nemčija, 27. januarja. Vrhovno poveljstvo turške armade v Carigradu poroča:

V Kavkazu se razen manjših spopadov med predstražami ni ničesar posebnega pripetilo.

Severno od reke Murat se vrši vroča bitka med našo in rusko kavalerijo.

Ruska vest.

Petrograd, Rusija, 27. jan. — Poročilo, ki je bilo danes izdano, se glasi:

Turki so poskušali stopiti pri Erzerumu v ofenzivo, pa se jim ni posrečilo.

Bitka pri Melezgehrtu še ni končana.

Angleški parlament.

Predlloga za prisilno vojaško službo je postala zakon. — Delavstvo je zakonu nasprotno.

London, Anglija, 27. januarja. Danes je bil angleški parlament odgoden po enem izmed najvažnejših zasedanj. Sprejeta je bila predloga za splošno obvezno vojaško službo in več drugih važnih predlog, kakor glede vprašanje trgovanja s sovražnimi deželami.

To zasedanje parlamenta, ki se je zdaj zaključilo, se je začelo 11. novembra 1914 in se je tekom tega časa sklenilo marsikaj, kar ni bilo v nobenem soglasju z umevanjem osebne svobode od strani Angležev. Sprejeti so bili velikanski proračuni za vojne namene ki so presegali vse one, ki so bili sklenjeni kdaj poprej.

Prva predloga, ki je bila sprejeta v zbornici in potem podpisana od angleškega kralja ter s tem postala zakon, je bila ona glede vojaške prisilne službe za vse neoženjene Angleže, z nekaterimi izjemami.

Kralj bo otvoril novo zasedanje parlamenta dne 15. februarja.

London, Anglija, 27. januarja. Danes se je vršilo neko zborovanje v Bristolu, kjer so se izrekli zastopniki strokovnih delavskih organizacij proti sedanjem vojaškem zakonu in sicer z velikansko večino glasov. Kaj bodo zdaj sklenili, ko je postala ta vojaška predloga že zakon, se ne ve natančno.

Sicer pa je nekaj posebnega, da so ravno rudarske unije, ki so bile najhujše nasprotnice vlade in konskripcije, z malimi izjemami skoro vse na strani vlade.

Vojna bolnišnica zgorela.

Pariz, Francija, 26. januarja. — Grand Hotel v Wimereux, blizu Boulogne, ki je služil kot bolnišnica in v katerem se je nahajalo 60 ranjenih angleških vojakov, je danes pogorel. Vse ranjence so premestili iz gorečega poslopja brez vse nezgode.

Posojilo.

Pariz, Francija, 26. januarja. — Anglija je posodila Rumunski 46 milijonov dolarjev. Od zdaj zanaprej ne bo Rumunska več prodajala Avstriji žito, pač pa edinole zaveznikom.

Štrajk 1000 delavcev.

Shamokin, Pa., 26. januarja. — Radi štrajka delavcev za izdelovanje gumbov, je brez dela kakih 1000 delavcev, ki so uslužbeni pri P. & R. O. & I. Company.

Dresura.

Izmed vseh živali je pse najlažje dresirati. — Dresirane pse se uporablja v razne namene.

Pes in konj sta najbolj zvesta človeku. Kdo še ni bral o slavnih bernardinskih pseh, ki pozimi rešujejo ponesrečene potnike, jih spravijo k gostoljubnim menihom ter jim s tem rešijo življenje? — Pes in človek sta neločljiva prijatelja. Psa se da lahko dresirati in se ga lahko uporabi za razne namene. Posebno v sedanji vojni igrajo psi zelo važno ulogo. — V francoski armadi imajo pse, ki prenašajo važna poročila, ki iščejo po bitki ranjence in ki avizirajo prihod sovražnika. Pes je posebno prvim četam v zelo veliko pomoč. Večkrat se je že zgodilo, da je našel pes ranjenca dve ali tri milje vstran od bojne črte, nakar je pritekel k četi in začel toliko časa cviliti, da se je odpravila ž njim vojaška patrulja in našla ranjenega vojaka.

V letošnjem Koledarju dobite zelo zanimiv članek 'Pes v vojni'. V njem je natančno popisano, kako so se posluževali psov že stari Rimljani in Grki, ter je povedano, kakšno ulogo igra pes v sedanji vojni. — V Slovensko-Ameriškem Koledarju najdete še veliko lepih povesti, raznih drugih člankov in veliko šale. Koledar krasi nad trideset slik. Naročajte ga pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Položaj v Mehiki.

Carranzove oblasti so izpustile dva vojaka. Vojaška dolžnost v Mehiki. — Štirje vojaki utonili.

Brownsville, Tex., 27. jan. — Carranzove oblasti so izpustile včeraj na prosto dva ameriškega vojaka, katera so vjeli včeraj Mehikanci na mehiškem ozemlju. Ko so ameriški vojaki zvedeli, da so Mehikanci zaprli dva njihova tovariša, so se takoj zbrali štirje in sklenili preplavati reko Rio Grande. Poskus se jim ni posrečil, ker je reka preveč deroča. Vsi štirje so utonili. Vrhovni poveljnik je dal zapreti štirinajst vojakov in enega častnika, ker je omenjenim dovolil preplavati reko.

Mexico City, Mehika, 28. jan. — Vojni minister je predložil generalu Carranzi natančen načrt, kako bi bilo mogoče uvesti v Mehiki prisilno vojaško službo. — Po njegovem mnenju bi bilo najboljše, če bi bili vojaki vsi možki od 21 do 45 leta, ki so zmožni nositi orožje.

Zadnji čas se ni v Mehiki ničesar posebnega pripetilo. — Ako izvzamemo spopade, ki se vrše med rednimi in ustaškimi četami, je položaj neizpremenjen.

Parnik "Norseman" samo poškodovan.

London, Anglija, 26. januarja. Parnik "Norseman", o katerem so poročali včeraj iz Liverpoola na Angleškem, da je bil potopljen od podmorskega čolna, je bil le poškodovan ter je srečno dosegel obrežje. Med moštvom ni bilo nikakih nesreč.

Do smrti je plesala.

Middletown, N. Y., 26. jan. — Včeraj sta plesala v neki tukajšnji dvorani Ana McCarty in Thomas Stevens. Naenkrat je Ana omahnila in zašepetala: "Umiram". — Plesalec je sprva mislil, da se šali, ko jo je pa natančnejše preiskal, je videl, da je mrtva. — Zadela jo je srčna kap.

Francoske izgube.

London, Anglija, 27. januarja. M. Longuet, socijalistični poslanec francoskega parlamenta, ki se je kot odposlanec udeležil delavske konference v Bristolu, je rekel, da znašajo francoske izgube do zdaj 2,500,000 mož. — Ko so ga vprašali za podrobnosti, je rekel, da je bil od teh 800,000 francoskih vojakov ubitih, 1,400,000 ranjenih, 300 tisoč pa je bilo ujetih.

Pozor, pošijatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRANJSKO, ŠTAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGRSKI blizo 7 milijonov kron. Vse te pošiljatve so dospele v roke prejemnikov, ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K.	$	K.	$
5....	.85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.50	900....	121.50
110....	14.85	1000....	132.00

Ker se cene sedaj pogosto spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Izvažanje municije. Predsednikov govor.

ZNAČILEN GOVOR PREDSEDNIKA WILSONA. — VČERAJ JE ZAČEL SVOJO KAMPANJO. — PROTEST PROTI IZVAŽANJU OROŽJA. — PROSILCI IMAJO NA SVOJI STRANI VELIKO SENATORJEV. MI NISMO NE ZA NEMCE, NE ZA ANGLEŽE.

Washington, D. C., 27. januarja. — V Washington je dospela prošnja, ki ima značaj in smisel protesta, katero je podpisalo preko en miljon oseb. V senatu se je razpravljalo o tej prošnji več kakor dve uri. Prošnjo je poslalo društvo ameriških žensk, ki se zavzemajo za popolno nevtralnost. Senator Kenyon je rekel med drugim tudi sledeče:

Prepričan sem, da ženske niso storile tega zaradi senzacije, pač pa zato, ker jim je res pri srcu popolna nevtralnost, ker se jim smilijo vojaki, ki padejo pod ameriškim orožjem. Oni, ki so to prošnjo podpisali, se ne zavzemajo ne za Nemce in ne za Angleže. Oni so popolnoma nevtralni in so edinole za Ameriko, za človeštvo in za krščanstvo.

Senator Clapp iz Minnesote je rekel:

Prepričan sem, da bo imela ta prošnja zaželjen uspeh. Žnjo se mora strinjati vsakdo, ki trezno misli in ki ljubi svojega bližnjega.

Izjava senatorja Hitchoca se glasi približno takole:

Fabrikacija morilnega orožja se je na vzhodu tako zelo razvila, da je postala skoraj edina industrija vseh vzhodnih mest. Vse ladije, ki plujejo iz Amerike v Evropo, so prenapoljnjene z municijo in drugimi za vojno potrebnimi stvarmi. Prišlo je že tako daleč, da se skoraj ne more poslati v Evropo nobene druge stvari kakor municijo.

Ali bomo dopustili, da se bo ta prokleta trgovina nadaljevala?

Senator Clark je rekel:

Po mojem mnenju bi bilo najboljše, če bi se enkrat za vselej prepovedalo izvažati orožje. Veliko smo že zamudili, prepozno pa še vseeno ni. Za onega, ki hoče pravično postopati, ni nikdar prepozno.

Predsednik Wilson je kaj hitro izpremenil svoje stališče. Včeraj je imel v New Yorku govor, iz katerega je razvidno, da so Wilsona dobili kapitalisti v svoje krempljе. Skoraj venomer je povdarjal, da mora biti dežela dobro oborožena, da se bo zamogla ubraniti vsem mogočim in nemogočim napadom.

Med drugim je rekel tudi sledeče:

— Jaz sem miroljuben človek in sem se vedno držal principa "živeti in drugemu pustiti živeti". Nikdar nisem izzval boja, če mi je bil pa napovedan, sem ga vitežki sprejel. Vedno sem se boril za poštenje in pravico.

Ameriškemu narodu sta svoboda in pravica več kakor mir. Nevtralnost Združenih držav ni formalna stvar, ampak je zgrajena na prepričanju.

Predsednik je imel po New Yorku razen tega še več drugih govorov. Skoraj v vseh je zastopal isto stališče.

Gospa Beard ga je vprašala, če bo prodrla Clayton-Shermanova predloga. Predsednik ji je odvrnil, da na to vprašanje ne more odgovoriti.

Pod besedo "obrambo" ne razume samo obrambo dežele, pač pa tudi obrambo interesov ameriških državljanov. Vsi Amerikanci morajo skrbeti za varstvo svoje dežele, morajo se zavzemati za mir in za politično avtonomijo.

Poincare.

Pariz, Francija, 27. januarja. Predsednik Poincare in ministrski predsednik Briand sta izjavila, da bosta sprejela v avdienci colonela Housa, ki se bo vrnil 2. februarja iz Berlina preko Francije domov.

Angleške izgube.

London, Anglija, 27. januarja. Današnja uradna naznanila izgub angleške vojske obsega imena 36 častnikov, med temi 15 mrtvih, in pa 384 mož, od katerih je 97 mrtvih.

Pomanjkanje papirja v Nemčiji.

Amsterdam, Nizozemska, 27. januarja. — "Berliner Tageblatt" poroča, da se je sestalo v Berlinu 300 lastnikov časnikov, ki so zahtevali od vlade, naj regulira uporabo papirja za tiskanje časopisov in da naj postavi stalno prodajno ceno. ker trpe vsled tega skoro vse industrije, kjer se rabi tiskarski papir.

POZOR, ROJAKI!

Rojakom naznanjamo, da imamo v zalogi še kakih 1500 slovenskih Koledarjev. Kdor ga še ni dobil, oziroma, kdor hoče imeti še enega, naj nam to na dopisnici sporoči. Dosedaj smo razposlali že štirinajttisoč slovenskih Koledarjev!

Upravništvo "Glas Naroda".

Wilson in Viljem.

Washington, D. C., 27. jan. — Predsednik Wilson je poslal danes nemškemu cesarju brzojavno čestitko. Nemški cesar je namreč danes praznoval 57-letnico svojega rojstva.

Kut-el-Amara.

London, Anglija, 27. januarja. Danes izdano uradno poročilo se glasi:

Pred Kut-el-Amaro je zavladal mir. Čete, katere so Turki obkolili v mestu, so prenehale z artilerijskim streljanjem. — Turki se baje pripravljajo na nov napad.

Mine.

Atene, Grško, 27. januarja. — Angleži so napolnili skoraj vse zalive bolgarskih in turških pristanišč z minami. Ko je odplula neka bolgarska bojna ladija iz Dedeagača, je naletela na mino in se takoj potopila. Utonilo je nad 3000 oseb.

ROJAKI POZOR!

Ker nam letos nikakor ni mogoče dobiti PRATIK iz starega kraja, opozarjamo vse cenjene rojake in rojakinje, da naj pridno naročajo naš Koledar.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the SLOVENIC PUBLISHING CO. (a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00
„ pol leta	1.50
„ celo leto za mesto New York	4.00
„ pol leta za mesto New York	2.00
„ Evropo za vse leto	4.50
„ „ „ pol leta	2.55
„ „ „ četrtleta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Priseljevanje.

Kdaj se bo končala sedanja evropska vojna, seveda ne moremo vedeti, kakor ne vedo tega niti oni, ki so jo začeli. Toda, kmalu ali ne kmalu — končala se bo vseeno enkrat.

Ko bodo evropski narodi zopet začeli misliti in uvidevati posledice svojih brezumstev, tedaj si bodo začeli iskati po svetu takega kotička, kjer bodo zopet mogli živeti v miru in delu, ki bo plodonosno. Za tak kotiček je do sedaj veljala pri evropskih narodih velika, obširna in bogata Amerika, kamor se je naselilo v zadnjih desetletjih nevrjetno veliko število priseljencev iz tujih dežel, kjer niso mogli uspešno preživljati sebe in svojih družin.

Koliko priseljencev da je tukaj, se že lahko sklepa iz tega, da je vsaka tretja oseba v Združenih državah ali rojena sama v inozemstvu, ali pa je rojena tukaj od inozemskih staršev, ki so prišli pred daljšim časom v Združene države kot priseljenci. Od teh ljudi jih tri miljone ne zna angleškega jezika, dvakrat tako veliko število jih pa ne zna čitati angleščine.

Prejšnje čase so dobivali delavci v Ameriki sorazmerno dobre plače in tudi življenske razmere so bile mnogo cenejše, kakor so zdaj. Ker pa je število tujih priseljencev zelo naraslo, da niso trpeli delodajalci in industrijci nikakega pomanjkanja delavcev, so se začele delavske razmere zelo slabšati in slabšati, dokler niso imeli kapitalisti delavce popolnoma v rokah. Novodošli delavski priseljenci so bili namreč večinoma iz revnejših dežel, kjer so bili navajeni na zelo slabe plače, komaj da so se mogli preživeti. Navajeni so bili tudi na revno življenje in zato so se tudi tukaj zadovoljevali z manjšimi plačami, kakor so jih s svojim delom zaslužili. To so dobro uvideli kapitalisti in njihovo bogastvo so povečini napravili ti pičlo plačani delavci.

Da so bili priseljenci tako izlorabljani, je pa najbolj krivo to dejstvo, da niso bili zmožni v deželi navadnega jezika, vsled česar se niso mogli zanimati za napredek delavskih organizacij, ki so se potegovale za zboljšanje delavskih razmer. Večkrat so najemali take ljudi potom časopisov v taka podjetja, kjer so se vršili štrajki in mnogo stavk, ki bi bile drugače uspešne, se je tako izjalovilo. Še danes zelo uporabljajo ta ne preveč časten način.

Zadnje dni je stavil v državi New York socijalistični poslanec Šiplakov tako predlogo, ki naj bi kot zakon zapovedovala delodajalcem, da v vseh slučajih, kadar iščejo delavcev potom časopisja, tudi navedejo, če se vrši tam štrajk, da ne sedejo nekateri delavci, ki ne bi hoteli delati za taka podjetja, na limanice. To je zbudilo v kapitalističnih krogih seveda vihar nezadovoljstva, vendar se ne bodo mogli dolgo časa ustavljati.

Vpraša se, če se bo po vojni priseljevanje še vedno nadaljevalo, čeprav ne v istem obsegu, kakor pred vojno, ali pa bo zelo upadlo. Ker je bilo pred nekaj leti videti, da se priseljevanje zelo množi, so nekateri krogi začeli gonjo, ki naj bi ovirala to priseljevanje, češ, da škodi domačinom, ki dobivajo vsled njihove konkurence manjše plače. Predlagali so razne načrte, kako priti do zaželjenega cilja, in slednjič so uvideli, da bo najboljše, če zabranijo vsakemu človeku, ki ne more dokazati, da zna pisati in čitati v enem evropejskem jeziku, vstop v Združene države. Očevidno je to nasilstvo proti človeški prostosti, poleg tega pa je tudi nehvaležno, ker so hoteli storiti take korake potem, ko priseljencev niso več potrebovali.

Zdaj pa industrijske kroge zelo skrbi, kako bo izgledalo po vojni, če se bo priseljevanje zopet začelo, ali pa bodo šli še oni tujci, ki so bili že prej tu, zopet nazaj v svoje prvotne domovine. To vprašanje si stavijo iz dvojnega stališča. Prvič bi jim v tem slučaju primanjkovalo delavcev-težakov za težka dela, ki so jih vedno opravljali manj izobraženi priseljenci, drugič pa bi morali svojim delavcem plačevati mnogo višje plače še za manjše delo.

Mobilizacija žensk.

Avstrijsko vojno ministrstvo je napovedalo, da bo tudi ženske v večji meri pritegnilo v vojno službo, kakor se je to dogajalo dosedaj. Že v začetku vojne so se ženske izkazale, da so vojne in zmožne opravljati razne vojne službe; toda dano jim je bilo na prosto voljo, če se hočejo posvetiti vojni službi ali ne. Malo je žensk, ki bi se lotile kakega dela, pa ne bi ga dovršile. In če se ženske niso bolj udeležile pri raznih delih, bo temu vzrok pač tudi to, da se odtegnejo podpore tistim ženam vojaških vpoklicancev, ki imajo kak postransk zaslužek.

Sedaj pa naj bo pripuščeno ženski na prosto voljo, ali hoče pomagati ali ne. V poštev pa pridata dve vrsti žensk: Ženske, ki morajo zaslužiti, in ženske, ki morajo pomagati. Če se pritegnejo prve v vojno službo, jim bo ustreženo, ker bodo dobile zaslužka.

Težja naloga pa je pritegniti v službo takih žensk, ki so vajene le zase živeti. Na tisoče žensk iz bogatejših slojev se je od začetka vojne posvetilo delu za vojake. Je pa še tudi veliko takih, ki ne delajo ničesar drugega, kakor da negujejo svoje telo, da je ohranijo kolikor mogoče dolgo lepo in mladostno.

Ženske organizacije, od katerih pričakuje vojno ministrstvo predlogov o uporabi žensk v zaledju, so imele zadnje dni na Dunaju več posvetovanj. Predvsem skušajo dobiti temelj, na katerem naj bi slonela takoimenovana ženska mobilizacija. Dosedaj se je razpravljalo o varstvu mater, mladine in otrok, o šolanju žensk, določilo se je tudi, koliko da morejo opraviti; govorilo se je tudi o posvetovalnicah, starosti, zaslužku in prilikah za žensko delo. Vse organizacije so izvolile ožji odbor, ki vodi nadaljna posvetovanja.

S tem, da hoče ministrstvo pritegniti k raznim delom, ki jih opravljajo vojaki, ženske, hoče dobiti večje število za fronto potrebnih vojakov. Samo enega razločka se ne bo smelo spregledati: med ženskami v mestih in po deželi. Velika večina žensk po deželi je vsled vpoklica možkih v vojaško službo silno vprežena v delo, da je te junakinje treba občudovati, da toliko zmorejo. Še iz vrst teh žensk jemati katere v vojno službo, bi pomenilo, onemogočiti popolnoma prepotrebno delo in ostalim jemati ves pogum; ker kdor vidi pred seboj take kupe dela, da vidi, da ga ne bo zmogel, se vsede in položi roke križem: Tega ne zmorem, se raje ne lotim.

Po mestih je pa vse polno žensk, ki imajo premalo zaslužka in bodo zelo vesele, če se jim da kaka za čas vojne stalna ženska vojaška služba, da bodo mogle v času draginje in pomanjkanja preživeti svojo družino, katere želodčki so v vojni ravnokar tako lačni kakor v mirovnem času, zaslužka pa je bilo dosedaj premalo.

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UREDNIŠTVO, NE UPRAVNIŠTVO.

Američanka.

Spisal **Rado Murnik.**

Doljanova Tona, vitka, zaeno krepka mlada žena, z zagorelim, nekoliko shujšanim obrazom je stala razburjena ob hišnih vratih in s koprnečimi modrimi očmi venomer gledala proti Brezjam; še nikdar ni čakala pismonoše iz Radovljice tako nestrpno kakor to jutro.

Današnjo nedeljo je preteklo dvoje dolgih, dolgih let, odkar se je bil poslovil njen mož Martin od nje pa svojih otrok in odpotoval v deželo milijonarjev; odsihdob so jo imenovali sosedje le Američanko. Vsaj po dveh letih, če ne prej, da se vrne z lepimi denarji, tako ji je bil obečal, predno sta se ločila. Več mesecev že ni dobila nobenega pisma njegovega; danes pa se je nadejala trdno, da pride željno pričakovana vest o njegovem prihodu.

Nad gorenjskimi skalnatimi strminami se je smehljal mlad julijski dan s prazničnim lesketom in blesketom. Ob odsojnih slemenih bližnjih gora so visele velikanske svetlosive megle in zoprvale jutranjemu solncu. Zdajpazdaj je zapihal hladan veter in stresal krivenčasto sadno drevje. V prelestni krasoti so se razprostirali takraj Save sočni prisojni travniki, ki jim je malokod sapica božala valovite zelene laske. Svečano tiho so stale smreke v bližnji hosti. V gozdičku, segajočem malodane do ceste, so skakale temnorjave veverice, in Tona je videla, kako se je usipal po vsakem skoku droban dež raznobarvnih bisernih kapelj z gugajočih se vej na nižje olševje in gozdno bilje. Od svežega igličevja je dehtela ogavna, volhka vonjava. Po ravni beli cesti se je dvigal legak prah, kadar je pridrdral voz z izletniki in romarji.

Tona se je oprla z žuljavo rjavo roko ob durnico in vzdihnila globoko. Zamislila se je v dotlejšnje življenje. Dasi Martin ni bil nikdar posebno trdno zdrav, je vendar delal za dva druga. Pomagala mu je pač vselej in povsodi, kolikor mu je mogla. Toda, kakor bi se bilo zaklelo vse zoper ta dva trpina: zemlja ju je ukanjala leto na leto, živina se jima je ravnala slabo in slabeje. Trla ju je nesreča za nesrečo, vse se jima je izponašalo na škodo, vse jima je hodilo na zlo. In prišel je jezičen agent, da bi speljal moža od žene in otrok. Martina, preverjenega, da mu je doma vse ukleto, je zastonj prosila žena in ga rotila, naj poizkuša še nekaj časa z domačim svetom. "Sem ga že sit", ji je odgovarjal, "mi kaže same fige!" Odpotoval je in že v drugem pismu se je hvalil z ondotnim bogatim zaslužkom. Tona se je poslej opajala z najslajšimi nadami; morda je verjeti možu, saj ji je poslal več potov po sto dolarjev. Vse te svotice pa so pogoltnili večinoma prejšnji dolgovi.

"Mati!" je zaklical z detinskim priglasom petletni Matevžek, ki se je bil doslej podil z belkastolasim bratcem Lojzkom in sestrico Tončko za domačim zajcem okoli hiše, okusno krite z belimi, modrimi in rdečimi skodlami. "Kdaj pa že pridejo oča?"

"Kmalu."

"Ali bo potem lepo! Juhu!" je vriskal deček. "Kakšni so pa že naš oča? No, kakšni so pa?"

"Boš že videl!"

"In kdaj pa že?" je dejal očitaje. "Zmeraj pravite, mati, boš že videl, boš že videl, pa le ni nikoli nič!"

"Le potrpi! Zdaj nam ne bo treba več dolgo čakati", ga je tolažila mlada mati.

"Ej, kako se veselim! Potem bomo jedli vsako nedeljo bel kruhek, kajne?"

"Pojdi, pojdi, neumnež mali!"

"Meni pa prineso konjička s sabo", se je radoval mlajši sin Lojzek. "Pa še čisto novega, haha! Konjička, mati, konjička!"

"Meni tudi!" je hitel starejši. "Samo da bo moj dokaj večji, kajpa!"

Otroci so sedli v zasenčje kraj ogalnika ter se kamenčkali in se menili o neznansko dobri pojedini, o belem kruhu, o odpustkih z Brezij in o neznanem možu, ki se mu pravi "oča".

Po gladki ravni cesti je pridrdrala gizdava ekipaža; na njenih prožnih blazinah je sedela tuja gospoda lenozložno s hladnimi, ponosnimi obrazi.

"Vsaj enkrat svoje žive dni bi se rada vozila tako lepo!" si je poželela Tona z vzdihom. "In moji otroci! No, brez denarja se ne bo vračal moj Martin. Kako bova gospodarila potem veselo skupaj! Nemara dava vsaj starejšega sina kaj več v šole, da se mu ne bo treba ubijati na revni gulici doma kakor nam drugim. Točko dava šivati učit. Mojškre so dandanes ko velika gospoda. Lovakova Franca se nosi ko plemenitašinja, kadar pride "romat", to se pravi, svoje capice kazat in z njimi dražit nas manj srečne kmečke prijateljice."

Voz za vozom je hitel mimo. Prihrumel je tudi avtomobil. Gospoda v njem se je držala ošabno, nezadovoljno, kislo, kakor bi imel vsak izmed njih privezan pod oholim nosom olupljen hren.

"Le naglo za njim", sta zakričala Tonina dečka in letela za strojem, ki je izginil za oblakom belkastega prahu in neprijetno dišečega dima.

Žena na pragu si je osenčila oči z desnico in pogledala ostreje proti Nošam. In zadovoljen nasmeh ji je zatrepetal okoli lepo obraženih usten, in hitreje so se ji jele dvigati ne prebujne prsi. Tam med njivami visoke rži se je pojavil bel oblaček pa glava s čepico in pipo. Polagoma je rastla postava, prihajal je poštni sel s slečeno suknjo na rami, z usnjato torbo ob strani in s palico v desnici. Ko je zagledal Američanko, je zamahnil z gorjačo in se nasmehnil.

"Danes pa, Tona, danes!" je klical še za plotom na poljski poti, zarastli ob straneh s kratko travo. "Iz Amerike!"

Vroč val krvi ji je zaplul v glavo.

"No viš, Tona!" je dejal nekam blagohotno, ko je dospel bliže; obesil je kljuko močne palice na podlaket in odpiral torbo. — "Petkrat je zapečateno!"

Žareča od veselja je obstala pred njim in si brisala roke v predpasnik.

"Ali bo kaj prida?" je vprašala in mu stisnila par dvojač v pest.

"No, viš ga! Tu ga imaš, Martina martinastega! Pa je res nemaren, da ga ni tako dolgo nazaj, kaj?"

Tuje, skrajno neprijetno čuvstvo ji je pretreslo dušo, ko je vzela ta papir iz daljnih, daljnih krajev v roke; kar ni se drznila odpreti ovoja. Široko odprte oči so se vsesavale v nerodne črke naslova.

Teh potez ni pisala roka njenega moža! Njegova pisava je bila krepkejša in kolikortoliko zamazana v zankah, zlasti pa je bila za vsako tretjo, četrto besedo hudo ozaljšana s skromnim madežem neveščega pismouka.

"Vroče je, Tona, kaj?" je dejal prijazno pismonoša, snel čepico in si brisal oznojeno čelo pa vrat. "Moja duša si mora kupiti malo plohe! Ti pa le natanko beri! No, kadar se vrne Martin, to ga bomo poslušali! To bo pa, rajtam, že vedel dokaj novega! Za z Bogom!"

"Z Bogom!" mu je odzdravila, ko je bil že daleč na cesti proti Črnivcu. Pismo je držala še vedno s čudnim strahom v rokah. Strmela je v američanski znamki, prilepljeni na levem zdolanjem robu, in v beli, priporočilni listek, pritisnjen preko njih srede. Zadaj je videla rožnordeči pečat iz New Yorka in pečat avstrijski. Vse to je ogledavala, kakor bi hotela zmotiti samo sebe, da ne bi odpirala zavitka. Bala se je vedno bolj, da ne zagleda potrjenih tistih črnih slutenj, ki so jo trpinčile mnogo mučno noč.

Šla je s trdimi, počasnimi koraki v hišo, sedla v kot pod razpelo za javorovo mizo k zelenkastemu obloku in odprla zavoj. Na modro črtanem listu, levo zgoraj so bile nalepljene pisane cvetlice od trdega papirja; na desni so se šopirili štirje natisnjeni angleški stihi. Jela je brati:

"Izpreljuba Tona! Pišem ti slabo novico, pa se nikar ne ustraši preveč, ker to mora že tako biti, Bog tako hoče, moj brat in pa tvoj mož Martin je..."

Upognila je glavo kakor pred krutim udarom. Roke so se ji jele tresti na moč. Tiho je bilo v zatohlem, ubornem prostoru, da se je slišalo le enakomerno tiktakanje stenske ure in dihanje skrajno razburjene mlade žene. Kakor v omotici je brala dalje:

"...tvoj mož Martin je izdelal za večno. Je preveč skrbel za vse in to ga je pokopalo, dobil je hudo pljučnico, je bil samo en teden bolan..."

Slišala te svoje poluglasne besede, to neusmiljeno sodbo usode kakor od nekod iz puste tuje daljave. Črke so ji zaplesale pred očmi, pismo se je jelo sukati. Nekaj trdega, težkega ji je leglo mučno na možgane, na srce. Dušil jo je bolesten tlak v grlu, toda olajšujoč krik ni hotel iz njega. Topo je gledala skozi okno.

Po poti se je pripeljal oddelek romarjev na lestvenicah. Ramo ob rami so sedeli tesno drug ob drugem in popevali svoje pesmi na ves glas. Od bližje cerkve se je glasil don zvonov.

Tona se je zdramila.

"Ali more biti to vse res, ali se mi sanja?" se je vprašala. "Pa tam zunaj je solnce, življenje — vse je res!"

Dvoje kolesarjev je švignilo mimo hiše, kakor bi jima šlo za kožo. In kako sta se grohotala!

Vsi ljudje, ki so hiteli tu mimo, vsi so se ji zdeli neizmerno srečni. Tega ni mogla umeti, zakaj mora biti tako nesrečna samo ona. Divji, hripavi smeh ljutega obupa ji je prihajal iz usahlih ust.

Tedaj je čutila zopet pismo v roki. Brala je mirno do konca, kakor da ne bi bilo vse to namenjeno njej:

"Previden s svetimi zakramenti je mirno zaspal v Gospodu dva dni pred kresom ob desetih zvečer, bila sem pri njem, to je pa daleč poldrugo uro, kjer je stanoval, pa so mi dali glas, da je Martin nastrašno bolan. Precej sem šla gledat, čeprav morem le težko z doma, ker imam dvoje majhnih otrok in pa enajst ljudi na stanovanju. To je žalostno, da je vse dolarje pošiljal domov in se ni zapisal v nobeno društvo. Zmerom je rekel, da je še dosti časa, pa bela žena smrt ni vprašala po času. Tukaj je imel le malo prihranjenega, komaj smo plačali pogreb, da ga niso zakopali kar tako. Preden je umrl, sem mu obljubila, da vas ne bom nikdar terjala za to, kar sem vam dala. Ne moreš nič reči, da nisem ravnala usmiljeno. Ti se pa udaj v božjo voljo, pa preskrbi, da bo zvonilo doma, ker tukaj nič ne zvoni. Sklenem za danes, pa ti hočem vkratkem še kaj pisati. To ti pa pišem precej po pogrebu, te lepo pozdravljam, tebe in vso tvojo družino in drugo žlahto. Pa nikar preveč ne žaluj, saj nič ne pomaga, ker vsi bomo morali umreti, kralji in berači. Moli za njegovo dušo, pa mi kaj odpiši v Chisholm, Minnesota. Z Bogom! Bodite vsi pozdravljeni!

Tvoja odkritosrčna
Marička."

Dvakrat, trikrat je prebrala list, ne da bi mogla umevati vse dočista.

Obšla jo je želja, naj se kam skrije. Tam zdolaj je globoka Sava... Tja pod valove! — Pismo ji je padlo iz rok. Šla je iz hiše in sedla na klop; tu je počivala tolikokrat z možem poleti zvečer, ko se je jel Triglav zagrinjati v mrak.

Iz bližnje gostilnice z dimečim se dimnikom je prinašala lahna sapica godbo harmonike, smeh, vrisk. Osiroteli otroci, ki niso vedeli, kaj so izgubili, so se še vedno zabavali po svoje. Z veselimi skoki so se pripodili pravkar mimo nje — in nič več ni mislila na Savo. Mlado vdovo so navdajale temne misli o izkaženi prihodnjosti, o dnevih, polnih grenjav in malenkostnih borb. S splahnjenim, otrdelim obrazom je zrla proti zapadu, po potu solnca, ki bo skoraj obsevalo zapuščeni grob moža. Jok ji je zaprl sapo, obrnila se je v stran in sklonila glavo.

Tedaj se je vračal z Brezij elegantni avtomobil. Vsi trije otroci so mu leteli preko ledine nasproti. Toliko da ni prišel Matevžek pod kolo. Zoprno je zapiskalo na vozu.

"Vražja sodrga!" je klel lepo oblečen gospodek s prezirnim pogledom na mlado vdovo. "Tu ti dremlje! Te kmečke babe nimajo prav nobenega srca!"

Mali prefriganec.

Pred nekaj tedni so poročali listi o čudovitem dečku, ki je šel za očetom na bojišče, se tam udeležil bojev ter se pokazal tako vrlega junaka, da je postal v kratkem četovodja. Dečku je 12 let, piše se za Markovića, doma je iz Splita — to je njegova kratka biografija, ki so jo objavljali listi in v ilustriranih časopisih smo celo občudovali fotografijo malega junaka v fletni vojaški uniformi. Mali Marković je prispel te dni v rodno mu mesto Split ter izjavljal, da čaka na svojo "srebrno". — Toda pri splitski policiji se je našel neverni Tomaž, ki je začel junaškega dečka nekoliko radovednejše izpraševati. In junaček se je policaja ustrašil ter mu povedal, da se ne piše Marković, da ne ve na katerem bojišču je bil, tudi na očeta se noče spomniti, niti tega ne ve več, kdo mu je dal uniformo in zvezde. In kruta policija je vzela hajdučka v svoje varstvo ter skuša dognati, odkod in kdo da je. Marković ti si ptič — tako pravijo splitski policaji in upajo, da bodo to tudi dokazali. — Kakor poročajo iz Splita, se nahaja "mali junak" še vedno v zaporu. Spočetka je pripovedoval policijskemu komisarju cele romane; da je sin nekega orožnika, mati in oče sta umrla, v Splitu je končal ljudsko šolo, veselilo ga je na fronto, vtihotapil se je k 22. polku in bil tako hraber, da ga je sam Boroević napravil za četovodjo in mu pripel srebrni hrabrostni svetinji I. in II. razreda, da je bil potem težko ranjen, da je bil prepeljan v Ljubljano, nato v Zagreb itd., itd. Vse te navedbe so se izkazale za neresnične. Fant niti ni iz Splita doma, pač pa je faktično bil na bojišču in se klatil blizu dalmatinskega polka, zdi se, da v tem oziru nima čiste vesti. Odkod in kaj je mladi prefriganec, tega pa za nobeno ceno noče povedati. Če mu policija dokaže, da se je zlagal, pa pride z novo lažjo.

Iz ruskega vojnega ujetništva je ušel

polkovnik nekega avstrijskega konjeniškega polka grof Lubienski. Prispel je srečno v Stockholm ter čez Berlin na Dunaj.

Na Nemškem

so prepovedali mleti belo moko in pšenični zdrob.

Potopljene ladije.

Avstro-ogrski in nemški podmorski čolni so potopili do prve polovice decembra meseca 1915 508 sovražnih ladij s skupno 917 tisoč 819 tonami.

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec, star 29 let, imam fanta 6½ let starega, sem rokodelec s stalnim delom, ki zaslužim od $21 do $24 na teden, imam svoje pohištvo in $1000 v gotovini, se želim oženiti s Slovenko, dekletom ali vdovo s samo enim otrokom. Katera ima primerno svoto, ljubezen do otrok in pa resno voljo, naj piše in priloži sliko. Tajnost strogo zajamčena in na zahtevo vse vrnem. Naslovite:

John Gorenc,
931 Lucas St., Muscatine, Iowa.

Rad bi izvedel za naslov svojega očma MIHAELA HRVATIN. Doma je iz vasi Trpčane pri Il. Bistrici. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Prosen, Box 546, Sheffield, Pa. (26-28—1)

Kje je moj sin FRANK PERNIJ? Meseca decembra lanskega leta je bil v East Helena, Mont., in sedaj ne vem, kje je. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se sam oglasi. — Frank Pernij, Box 482, Salida, Colo. (27-28—1)

Kje je moj mož ANDREJ PONIKVAR? Preje je bival v Park City, Utah, in tja sem mu zdaj pisala, pa mi je bilo vrnjeno pismo. Jaz sem prišla iz stare domovine s sinom in bi želela izvedeti za njegov naslov. Prosim ga, da se mi javi. — Mrs. Mary Ponikvar, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill. (27-29—1)

Iščem svojega očeta ANTONA BEČAJ. Doma je iz Milave nad Cerknico. Pred enim letom je bil v Clevelandu, O. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Bečaj, Box 242, St. Marys, Pa. (27-28—1)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo izpešno in zanesljivo. V popravi zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravi vsamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu ka korišno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio

Rad bi izvedel za svoja dva prijatelja FRANKA in LOUISA RAHNE, podomače Miščuva iz Zaloga pri Ljubljani. Frank je bil v Clevelandu, Ohio, Louis pa nekje v Minnesoti. Če kdo izmed rojakov ve za nju naslov, naj ga mi naznani, ali naj se pa sama javita, ker poročati njima imam nekaj važnega iz stare domovine. — Math. Šetine, 356 Florida St., Milwaukee, Wis. (26-28—1)

Želim izvedeti za naslov svojih dveh prijateljev JANEZA STOPAR in MARTINA VERTAČNIK. Prvi je doma iz vasi Niska v Savinski dolini, drugi pa iz Šmarne pod Goro. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sama oglasita. — Frank Repenšek, Box 58, Somerset, Colo. (27-29—1)

Iščem JOSIPA TRAVEN. Doma je iz Želimelj in tu biva nad 4 leta. Iz Aliquippe je šel obiskat znance v Sharon in od takrat se nič več ne ve o njem. Morda se mu je pripetila kaka nesreča. Pred odhodom je vpisal svojo nevesto v društvo št. 109 in sedaj imam urejene zanjo vse tiskovine, pa ne vem, kako napraviti. Zato prosim, da se mi javi, ali pa če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, da ga mi naznani. — Joseph Dolter, 1260 Talbot Ave., Butte, Mont. (26-28—1)

Iščem svojega prijatelja ANTONA ŠKERL, podomače Samsov iz Topolca pri Ilirski Bistrici. Če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, ga prosim, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Poklar, King Lake, Nestoria, Ill. (26-28—1)

Imam v zalogi

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1916.

En iztis (6 knjig) stane po pošti $1.50. Sprejemam tudi udnino za prihodnje leto, ki znaša za Ameriko kakor vedno **1 dolar.** Kdor naroči knjige ali pa vplača udnino za prihodnje leto, dobi **proti doplačilu 30 centov** TRIDESET KVADRATNIH ČEVLJEV VELIK ZEMLJEVID vojskujočih se držav, s katerim se zamore pokriti celo steno.

ALOIS SKULJ,
P. O. Box 1402, New York, N. Y.
(5-1—29-2 v 2 d)

OGLAS.

NARAVNA VINA

Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. $6.50, 27 do 28 gal. $15.50, 50 gal. $27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon $14, 50 galon $25. Lansko belo vino 27 do 28 galon $14, 50 galon $25, rdeče vino 27 do 28 galon $12.50, 50 galon $22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12, 10 gal. pa $25. Pri omenjenih cenah je vštet tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugel.

S spoštovanjem
S. JACKSE,
Box 161, St. Helena, Cal.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE.

407 East 58th St. NEW YORK, N. Y.

STAROKRAJSKI SLOVANSKI ZDRAVNIK.

Zdravi uspešno bolezni želodca, pljuč, jeter, mehurja in vse notranje bolezni, kakor slabokrvnost, revmatizem, tajne bolezni, božjast, bolezni na maternici, kožne bolezni in otroške bolezni. — Zdravi z zdravilnimi rožami, katere dobiva iz domovine. — Z vsakim Slovanom govori v njegovem rodnem jeziku. Odprto je vsak dan (tudi v nedeljo) od devetih zjutraj do sedmih zvečer. (Med prvo Ave. in Ave. A. Blizu prve Ave.) Pišite ali pridite osebno. — Do njega se pride z nadcestno ali cestno železnico po prvi, drugi ali tretji Ave., in po 59th St. "Crosstown car".

V osvojeni Srbiji.

Dopisnik 'Az Esta' opisuje svoje potovanje po Srbiji. Najprej je prišel v Belgrad, o katerem pripoveduje sledeče:

Belgrad je tudi danes tako tih in je skoro izumrl, kakor v prvih dneh osvojitve. Mesto se zelo počasi vzbuja iz svojega miru. Dozdaj se je vrnilo beguncev približno 15,000, ali tudi ti se redkokdaj pojavijo na ulici. Celo mesto je še sedaj zelo pusto. Iz žalostnega sna niso Belgrada vzbudile niti čete, ki so korakale skozi mesto, niti tramvajski vozovi, ki vozijo po mestu, katero vodijo vojaki. Javno življenje tvori tudi danes samo nekaj dečkov, ki glasno naznanjajo, da prodajajo razglednice in slaščice, ne ravno preveč snažne. Tu in tam se pojavi kak trgovec ali pa srbski kmet. Samo v "Grand Hotelu" se more dobiti popoldne kava v hladni in nezakurjeni dvorani. Ko nastopi tema, postavijo na mizo neko svetiljko, katera samo malo razsvetljuje dvorano hotela. Tudi v tej žalostni razsvetljavi sedijo častniki, ki so se vrnili z bojišča, stiskajo se eden k drugemu in se tresejo od mraza. Vsi bero časopise, ki so jih po dolgem času zopet dobili v roke. Kljub temu, da ni v Belgradu življenja, vendar se je zunanjost mesta lepo izpremenila. Ulice, ki vodijo h kolodvoru, so popravili in tlakovali, a popravili so tudi ulične plošče in škodo povzročeno od obstreljevanja.

Neki parnik nas je prepeljal iz Belgrada v Smederevo. S parnikom smo odšli iz Belgrada ob štirih zjutraj, na katerem smo prenočili in čez eno uro smo bili v Smederevu. Tu nas je iznenadilo bučno življenje v pristanišče. Ladja za ladjo prihaja v pristanišče, natovorjene z vojnim materijalom. Na obrežju so naložili cele gore vojnih potrebščin. Sto in sto vojaških rok sklada volnene odeje, sukne, perilo, košare z živežem in druge stvari. Drugi vojaki pa vozijo ta materijal v notranjost dežele na vse strani. V bližini luke grade barake. Tu delajo ruski ujetniki, katerih uniforma je v nenavadni harmoniji s temno barvo starih utrdb. To so močni ljudje, dobro ohranjeni in dobre volje. Z nami vred se je izkrcal tudi nek nemški častnik, ki je nekje v vojni našel malo opico, pa je neprenehoma nosi s seboj. Ruske ujetnike so ravno sedaj izmenjali, kateri korakajo mimo nas v dolgi vrsti k menaži. Ko so zapazili Nemca z majhno opico, so se pričeli smejati, a končno se je ta celo vrsta — bilo je 500 ljudi — zabavala in smejala tej mali opici.

V Kragujevac smo dospeli z vojaškim vlakom. Mesto je pokrito s snegom. Ulični napisi so nemški. Središče mesta se imenuje ulica cesarja Viljema. Skozi to ulico se pomikajo poljske kuhinje proti Kraljevu, za njimi gredo delavci, cele črede goveje živine in črnovojniki v dolgih, belih suknjah.

Pri kolodvoru se nahaja arzenal, katerega vodstvo je sedaj prevzel nemški major. Po naročeni preiskavi se je dognalo, da se Srbom ni posrečilo ob priliki njihovega umikanja poškodovati strojev v arzenalu, ker so samo malo poškodovani, pa so jih Nemci popravili, posebno one, ki so nemškega ali avstrijskega izvora. Mnogo strojev so Srbi zakopali, katere so pa Nemci zopet našli in izkopali. Iz pravoslavne cerkve se sliši glas pesmi. Stopimo v cerkev. V cerkvi se je vršila protestantovska nedeljska maša. V cerkvi, okrašeni s srbskimi zastavami, stoje nemški vojaki, človek pri človeku. Izmed vseh pa najbolj upada v oči visoka postava feldmaršala Mackensena. Proti vojakom je obrnjen vojaški duhovnik in jim pridiguje.

Popoldne se odpeljemo s tovornim avtomobilom v Čačak. Pot je bila zelo slaba; vsak trenutek smo zadeli na luknje in jarke, in avtomobil je neprenehoma odskakoval semtertje. Ker je vozil bencin, smo bili neprenehoma v življenjski nevarnosti.

Na celi poti smo srečavali vozove, katere so vlekli voli. Že se je pričelo mračiti, ko smo šli skozi Gornji Milanovac. Majhno, čisto izumrlo mesto igra pri prodiranju v Srbijo veliko vlogo. Tu se je pravzaprav pričela žaloigra srbske vojske. Do Gornjega Milanovca so Srbi še vedno upali, ali ko so se morali tudi tukaj umakniti, je že vsakdo vedel, da je nastal za Srbijo težek preobrat. Pozneje so zopet upali okoli Rudnika, ali niso računali z železno voljo onih, ki so prebrodili največje težave srbske ofenzive. Strašna pota kljub neprestanemu delu še sedaj niso urejena, a ko so pa hoteli zavezniki po njih korakati, so bila ta pota pravzaprav morje blata in močvirje. Konji in vojaki so bili do kolen v blatu, pa je vsled tega mnogo živine poginilo. Vendar so zavezniki srečno prišli iz te okolice. Tren je najprej prepustil svoje živali topništvu, tako da je pogostokrat en top moralo vleči do 40 konj. Ko je topništvo srečno prekoračilo to blato, šele tedaj je mogel iti za njim tren in pehota. Ko so bile ceste še v tako slabem položaju in se ni moglo hitro napredovati, so poslali tovorne avtomobile kar čez njive naprej. To se razume, da so mogli avtomobile pomikati s pomočjo delavskih čet, ki so pod avtomobile neprenehoma polagale deske.

Dnevno so mogli napredovati samo par kilometrov, ali se napredovanje ni niti za trenutek ustavilo. V Čačak smo prišli ponoči. Iznenadile so nas lepe bele mestne hiše. Tudi tukaj kakor tudi v Kragujevcu so krstili ulice z imeni slavnih mož monarhije. Mesto je bolj zanemarjeno, ker je bilo središče beguncev. Večina trgovin je odprta, pa se tukaj vojske toliko ne čuti. Res je, da so mnogi begunci zelo revni, ali te preživlja vojno poveljstvo. Iz Čačka smo odšli v Novo Varoš, ki z vojaškega stališča pripada Črnigori. Tu so se nahajale večinoma črnogorke čete, katerih naloga je bila braniti ceste proti Požegi, Ivanici itd.

Ena cesta vodi v Užice. Tudi to mesto je zelo lepo in čisto. Električna razsevetljava se nikakor ne poda žalostni pustobi ulic. Na hišah vise bele in črne zastave. Črne so obesili oni, katerim je padel svojec v vojni, a bele so znamenje udaje. Proti Sandžaku smo sledili ozkim serpentinam črnovojniške čet, ki je korakala skozi Novo Varoš proti črnogorski meji. Semtertja se vidi v daljavi kakšna vas.

Serpentine ceste se tukaj vzdigujejo čezdalje višje, a na nekaterih krajih so tako ozke, da more komaj iti voz. Viteške čete, ki so se tukaj odlikovale, so potisnili Črnogorci v največjem mrazu do 16 stopinj do teh ozkih serpentin. Vsak si more misliti, kaj je pomenilo za viteške črnovojnike, ki niso mogli napredovati navadno po rednih cestah, ampak so prodirali kar čez gorovje. Po dnevnih marših in neprestanih bojih so spali pod vedrim nebom, a niso si smeli napraviti ognja, niti si mogli postaviti šotorov, ker jim je platno za šotore dež popolnoma premočil, nato jim je pa zmrzilo. Ko so hoteli platno odviti, se je zlomilo kakor steklo. Pota so bila zmrznjena in gladka kakor led, serpentine so tvorile znatne ovire. Konjem je pri vsakem koraku drčalo, pa je mnogo voz s konji vred padlo v globočino. Samo na ta način je bilo mogoče priti naprej, da so voz za vozom, top za topom vlekli čez ta nevarna pota večinoma s pomočjo desk. To je bilo dolgotrajno in težko delo, ali naši so vendar dosegli mejo Sandžaka. Črnogorci se tukaj niso veliko upirali, a vsak odpor bi bil odveč, ker jim je poveljnik Rheinhold grozil z obkolitvijo.

227-letna pravda

se je te dni končala v Budimpešti. Leta 1688 je pričelo ogrsko mesto proces proti grofovski rodbini Palavicini radi 38 oralov zemlje v občini Tapl. V procesu se je popisalo gotovo več kakor 38 oralov papirja, definitivna razsodba pa je bila za tožitelja britka: mesto Szeget je pravdo izgubilo. Koliko znašajo stroški te "stare pravde", se ne poroča.

Francoske žene za nadaljevanje vojne.

Pariški list "Figaro" je objavil sledeči oklic francoskih žena: Hočemo, da se nadaljuje vojna, dokler se ne doseže mir, ki je edino mogoč, mir, ki nam prinese zmago. Nemške žene so objavile oklice za mir, a me, matere, žene, hčere in sestre, ki nismo ničesar izgubile, marveč ki so dale, kar so imele, namreč najljubše na svetu, hočemo tudi izdati oklic, a oklic za vojno. Ne moremo dozvoliti, da se izreče beseda mir, dokler se ne maščujejo nam ljubi mrtvci, dokler se ne oprosti naša dežela in dokler se ne pribori velika zmaga. Nočemo vojne radi vojne, hočemo vojno radi miru. Francoske žene ljubimo domovino nad vse.

400,000 kron

so nabrali gažisti in moštvo 2. armade, ki ji zapoveduje general kavalerije pl. Boehm-Ermolli. — Ta svota se je naložila v vojnem posojilu, obresti pa seb odo porabljale za podporo vdov in sirot v sedanji vojni padlih ali umrlih vojakov.

Vrhovna poveljnika angleških in francoskih čet na zapadni fronti, generala Haig in Joffre, se vračata s posvetovanja v glavnem vojnem stanu.

Vojna idila.

Podnevi je bilo na bojišču mirno. Le naglica, ki se je opažala v gibanju častnikov, vojakov, vozil in živine za fronto, je pričala, da se pripravlja za noč bojna nevihta. V neveliki dalji je visel v zraku privezni zrakoplov in natančno se je razločilo vezi, s katerimi je bil pritrjen k zemlji.

Ko se je zmračilo, je postalo vse gibanje nekam skrivnostno. Kakor bi se velikanska zver počasi in previdno in s čim najmanjšim hrupom plazila k svoji žrtvi, da jo preseneti. Po deveti uri ni smel noben civilist zapustiti svojega stanovanja. V vasi je postalo mirneje, a na fronti se je ravno začelo uvertura k ponočnemu delu.

Sredi zafrontnega vrvenja me je slučaj seznanil z rezervnim nadporočnikom g. A. K. Bil je tako prijazen, da mi je obljubil pokazati nočni boj. V njegovem spremstvu sem neovirano prošla mimo straž. Peljal me je na malo višino severozahodno od vasi v smeri proti Gorici, odkoder se je lahko dobro opazovalo boj.

Noč je bila jasna in zvezdnata. Podnevna vročina se je izpremenila v prijetno toplino. V nekem svetem pričakovanju sem zrla proti Gorici in Podgori, s široko odprtimi očmi, vedno pripravljena, da se pojavi pred menoj nekaj nenavadnega, čudovitega, velikega: bitje vojske.

Nadporočnik je pa mirno in brezbrižno prižigal "Pricesas" in govoril.

— Danes sem pa izvedel imenitno delo. Poslal sem 50 steklenic, cel zaboj kraškega terana v Ljubljano. Tega se že naprej veselimo, kadar pridem domov. To je krasna kapljica! Moj strežaj je neki gostilničr z Dolenjskega. Kar sline so se mu cedile, ko je pretakal. Cviček in teran! To je razlika, ha, ha! Teran spravi človeka na vrh Čavna, cviček ga pa šele iztrezne. — Izvolite morda cigareto, gospodična?

Izvlekel je srebrno z demantki in rubinčki posuto cigaretijero.

— Hvala, ne kadim. Mora biti že kaka prav zelo slavnostna prilika, da takole radi lepšega pomagam. Sicer se pa nocoj obeta nekaj takega, nenavadnega. Mogoče pozneje. — Kajenje je le razvada. Človek se je v par dneh privadi, a težko odvadi. Zato pa tudi nočem začeti.

— To je istina. Kajenje je razvada, ampak prijetna. Jaz na primer sem rajši lačen, kakor brez cigarete. Tudi naših vojakov ni česar bolj ne razveseli. Cigareta je tudi neke vrste teran, ki mami lačne želodce in leči bolne duhove. Damam pa — čeravno smo že davno preko babičinih časov — res ne pristoja kajenje baš bogvekako. — Morda pa drago čokolade? Erarična je, notabene!

Tisti hip je grozovit pok stresel ozračje in zemljo. Pomalem je poprej pokalo.

— Aha, zdaj se bo začelo, vselej tako proti enajstim. Če počakava še uro ali dve, pa boste lahko rekli, da ste videli vojsko od blizu. Jaz prihajam pogostoma na noč sem gori in opazujem. Poznam in razločim prav vsak pok. Sliši se imenitno.

Širok svetel pas je planil na nebo in brbal in iskal na desno in levo. Žaromet izpred Podgore. Razsvetil je tudi naju. Skočil je tja čez v Furlanijo in skrbno iztikal .... Skril se je in vselej mu je sledil dobro pogojen strel za strelom. In zopet je iskal in iskal .... Hipoma ga je presekal drug svetloben pas od nasprotne strani. Italjanski reflektor iz Furlanije. Tudi ta je prišel do naju. In križali so se streli, da se zrak ni mogel odpočiti od grmenja.

Od Gorice sem se je prikazala v noči svetla pika. Bliže in bliže je prihajala. Avto. Ranjenci. — Štab. Druga luč.

Opazila sem jo takoj, ko je zapustila Gorico. Vedno več luči se je premikalo in brzelo proti nama. Vso noč so skoro tiho drčali po cesti pod nama avtomobili, se vračali in zopet prihajali ....

— Mnogo je ranjencev, — se oglasi nadporočnik.

— Koliko jih pripeljejo gotovo vsak dan samo iz Gorice. Časih nalože tam še živega, a tu izložé mrliča. Nekoč odgrnem zastor pri avtomobilu, ki se je ravno pripeljal. Mlad, lep poročnik leži notri mirno. Ogovorim ga, potipljem. Mrtev! V cvetu življenja! Stisnil sem zobe in se obrnil proč. Od tedaj ne gledam več v avtomobile.

Prislušava.

— Rrrrrresk!

— To je naš veliki top, — mi razloži gospod. — Žaromet je gotovo razkril kako italjansko pozicijo. Ti naši topovi su zlata vredni!

Tuintam na naši in nasprotni strani frče v zrak razsvetljevalne rakete, pokajo v zraku in mečejo svetle trske na vse strani.

— Rrrrrresk! Bum, bum, bum! Težki topovi delujejo. To buči, poka, grmi, treska ....

— Zdaj poslušajte! — me opozori nadporočnik.

Rezek žvižg v ozračju.

— Šrapnel. Zdaj je padel. Še nekaj sekund in nataneno se bo slišalo, kako bo eksplodiral.

Poslušam.

— Res, zdajle je eskplodiral, kaj ne?

— Da!

— Bogve, koliko mladih življenj je raztrgal, koliko pohabil. Ali ste bili že v ognju?

— Bil. V Galiciji in pri Tolminu. Bil sem ranjen. Tri mesece sem imel dopusta, še zdaj mi teče. Pa sem se vrnil že čez dva. Nisem še popolnoma zdrav, a nekaj vendarle lahko pomagam. Zdaj imam provijanturo v oskrbi. Pa lahko, da kmalu spet odidem v boj. — Ste slišali zdaj?

— Drrrrrrrr ....

Strojne puške. Nekaj izbornega. In tako lahko premestljive.

V odseku pri Boveu in Tolminu nisem vedel, kaj bi bolj občudoval: ali te vražje 'raglje', ali neprekosljive konjičke, ki so jih prenašali po strminah. Ti bosanski konji so kakor ustvarjeni za ta gorovja. Tako spretni, previdni in drzni. In ponoči! Z nogo tiplje naprej, če sme varno stopiti. Na eni nogi se obdrži, da preskoči globel, prepad. Le malenkosten zdrslaj, za palec prekratek skok in oba zdržita v globočino za vedno.

— Drrrrrrrr ....

— To je pri Podgori. Tam so strašni boji že vse te dni.

Poslušam. Težki topovi, lahki, granate, šrapneli, strojne puške — vsevprek bobni in poka. Tako nekako bo menda sodnji dan.

— Vojska je res nekaj velikega, neodoljivega. Kaj je človek proti tej veličini? On jo vodi, a je slabši proti njej od mušice enodnevnice. Ali težko mora biti v bližinskem boju, nož na nož. Ne privadi se vsak tako lahko vojnim grozovitostim. In ti prizori! Ko smrt popade svojo žrtev, jo vrže v zrak, zaluča ob tla, jo polije s krvjo in zvija v krčih! In ti mozeg pretresujoči vzkliki, te smrt zroče oči, nepopisen smrad mrličev, med njimi se plazeči ranjenci, v krvi se valjajoča trupla in čez nje konjska kopita, vojaki z okrvavljenimi bajoneti, puškami, revolverji, ročnimi granatami, strastno bijoč na vse strani, udarjajoč s pestmi, grizoč z zobmi .... In povsod kri in kri, topla in rdeča, mešajoč se z znojem strasti in smrti .... To je grozno! Smrt in življenje na višku svoje moči in strasti! Ampak vsega tega bojujoči se vojak v svoji ekstazi najbrže niti dobro ne opazi. Šele potem, ko se položo bojna vihra in se mu ohladi kri, vidi, se spominja ....

— Ali ste že kdaj jurišali, gospod nadporočnik?

— Da, že. In nikdar bi si prej ne bi bil mogel misliti, čega vsega je človek zmožen. Jaz nisem krvoločne in pretepaške nature. A ko vidi človek kri in mu ta življenskotopla brizga v obraz, na roke in po obleki, potem uprav zdivja. Strast enega neustrašenega in drznega jurišajočega moža more potegniti za seboj cel regiment vojakov.

Jurišali smo pri Gorlicah, jaz na čelu svojega voja. Drvil sem naprej gnan od neznane sile, a nisem vedel, kaj hočem, kam. Ruski major se pojavi pred menoj. Pomerim revolver v majorjevo čelo, sprožim. Curek mu krvi polije obraz: zakrili z rokama, opoteče se, pade. Nekaj toplega brizgne na mojo roko: kri. Videč padlega majorja, njegov okrvavljeni obraz, čuteč na roki toplo kri, me popade neznansko navdušenje, besna strast. Zdaj sem vedel, kaj hočem. Svojim zakričim: Fantje, zdaj pa le naprej! in se spustim v dir. Borili smo se kakor zbesneli. Nobeden ni ušel našim rokam nepoškodovan. S krvjo oškropljeni, iskrečih se oči smo se vračali zmagoslavno v postojanke. Tam so nas od samega veselja objemali in poljubljali. Mene so pripeljali pod pazduho, ranjenega na roki. Curkoma je lila kri iz rane. Pa takrat nisem ni čutil, šele pozneje.

Vidite, gospodična, tak je človek v boju. Če pa vidim takole mladega, lepega fanta mrtvega, se mi od boli stisne srce. To so ekstremi človeške duše.

Naprej in naprej je trajalo bobnenje in postajalo vedno močneje. Tresla se je zemlja pod mojimi nogami, tresel se je zrak nad mano. Žarometi so stikali po zemlji in plesali po nebu. Svetlobne rakete so švignile tuintam v zrak in se lepo razpočile. Žvižganje, bobnenje, bučanje, grmenje, pokanje, tresk in ropot.

Zadivljena sem opazovala vse te veličastne pojave vojske. Naučila sem se hitro spoznati kaliber in ločiti pok.

— Dobre živce imate, gospodična, — je dejal nadporočnik. — Občudujem vas. Pri ženskah kaj takega ni navada.

Smejala sem se. Saj ni treba, da je cel svet nervozen.

— Zdaj-le pazite dobro! — me zopet opozori.

Med grmenjem topov, žvižganjem granat, drdranjem strojnih pušk, ropotanjem avtomobilov in nešteto drugim ropotom in šumom je bilo razločno čuti tenak, rezek pok, kakor bi kdo potegal z nožem po železu.

— Pkpkpkpkpk ....

— Glejte, to so navadne puške. Zdaj napadajo in pozdravljajo Laha s salvami. To je najgroznejše slišati. Kakor bi smrt brusila svojo koso ....

In res. Kar zbodlo je pri srcu, kadar se je med mogočnim grmenjem in neutrudljivim ragljanjem zaslišal ta rezki pkpkpkpk

Poslušala sva dalje. Razgovarljala sva se o Ljubljani, Postojni in nešteto drugih malenkostih, ki so ožjemu znancu brez pomena, a med tujci vendar zanimive. Drug drugega sva prekinjala v govorjenju z: — Slišite! Pazite zdaj! Ali ste čuli? Zdajle! Eksplozija! Poslušajte! Glejte!

Poslušala sva in se pogovarjala in zopet poslušala.

Veličastno- grozni koncert je postajal glasneji in glasneji in je trajal do jutranje zore. Godba divja, pojemajoča, strastno razpaljena, mozek pretresajoča, bobneča, triumfujoča, obupajoča, razjarjena, uničujoča ....

Kje je silni umetnik, ki jo dirigira?

Nebo je žarelo v ognjeno-rdečikastem siju, rumeni zublji so sikali med črnikastim dimom v zrak. Gorica je gorela ....

Priprava za spuščanje pšic z letal.

Pri letalih je glavna stvar ta, da razne priprave letalo čim manj otežujejo in da jih more letalec avtomatično obvladati. V tem smislu je zgrajena tudi priprava za spuščanje pščic. Ta priprava sestoji iz omare, ki je vdelana v aparat blizu voditeljevega sedeža. V omari so v vodoravni legi naložene pšice. Dno omare je s posebno pripravo zvezano z letalčevim podnožjem; pritisk z nogo povzroči, da se dno omare odpre in iz odprtine začno leteti pšice. Množina naenkrat vsipajočih se pšie se ravna po večjem ali manjšem pritisku z nogo. Ko pšica pade iz omare, se po lastni teži (na zgornjem koncu je votla in narezana) obrne z ostro konico navpično navzdol.

Ruski uradni list za mir.

Glasilo odeške gubernije izvaja pod naslovom "Vsi si želimo miru": Dogodki na Balkanu so se zasukali tako, da je postalo nadaljevanje vojne brez pomena. Usoda Belgije in Srbije je že odločena. V knjigi usode je bilo uničenje teh dveh držav določeno naprej. Zapisano je bilo, da obnovi uničenje teh narodov lahko mir.

Šopek za 2000 frankov.

V Sofiji so primadoni narodnega gledališča poklonili šopek cvetlic. Primadona se je obrnila do občinstva s prošnjo, da se šopek izdraži v korist bolgarskim vojakom, ki se bore proti Francozom in Angležem. Šopek je izdražil bivši ministrski predsednik Gešov za 2000 frankov.

"Die Freie Ukraine"

se imenuje društvo, ki so ga ustanovili v Berlinu kot organizacijo nemških podpornikov gibanja za osvoboditev Ukrajine od ruskega jarma. Društvo bo prirejalo predavanja o pomenu ukrajinskega (maloruskega) naroda ter zbiralo prispevke.

Potopljen angleški parnik.

Angleški parnik 'Orterie' (6535 ton) je bil potopljen. Posadka je bila rešena, izvzemši 2 mrtva in 3 težko ranjene Kitajce.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Domači zdravnik	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Slovensko-angleški in angl.-slov. slovar	$1.50
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica, 1.	—.60
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Cerkvica na skali	—.15
Deteljica, življenje treh kranjskih bratov	—.25
Don Kižot	—.20
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Leban, 100 beril	—.20
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na jutrovem	—.30
Na različnih potih	—.20
O jetiki	—.15
Odvetniška tarifa	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Randevous	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Srečolovec	—.20
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Titanik	—.30
Vojna na Balkanu, 13. zvez.	$1.85
Za kruhom	—.20
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenja trnjeva pot	—.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Korejska brata	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger

Pri puščavniku	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav, mali	—.10
veliki	—.25
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	$1.50

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakazmici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way ali box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1 Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Na morju.

Narte Velikonja.

(Nadaljevanje.)

"Ko si ne upam....' je Viko slednjič trudoma in z muko priznal. "Ko si res ne upam in si ne...." Lice se mu je nabralo, kakor bi mu šlo na jok. "Kapitan je čuden."

"In ima prav, sem že rekel: zakaj se obnašaš, kakor bi kradel. Ti si Aleš za pod stopnice, ne fant za barko in za morje. Res, žal mi je zate, ko si kakor vrtavka."

Rok je mešal hrvaške besede med slovenske, se mučil z naglasom in mahal z desnico. Pot mu je stal na obrazu, da se je zdelo, kakor bi se mu bile razrasle bradavice kar v hipu po čelu, licu in nosu. —

Na krovu je kapitan nekaj ukazoval, v jadrnico je bilo morje. Če bi kdo pritisnil uho na tram, bi slišal globoko pod seboj praskajoči glas, glas črva, kakor ga ima sveder, če vrta v trdo, okajeno in v katranu namočeno hrastovino.

"Rezk.... škrk.... rezk.... škrk...."

Rok in Viko nista slišala ničesar. Viko je strmel v tla; pri srcu mu je iblo nerodno in tesno. "Saj bi šel", si je mislil, "saj bi šel, če bi me ne zapodil." Nabral je že besede v gladko vrsto, ki bi jih rekel, a je vzdihnil bolj samemu sebi kakor Roku:

"Kako bi me zapodil, ko nisem nič!"

"In ne boš nikoli nič; razlezel se boš, da te bo sama kaka. Če bi imel svojo ladjo na morju, bi še ribo prosil, naj se ogne. Klej, Žino je druge krvi; škoda, da je tak lump. Oni tako plašna priba, kakor si ti."

Viku se je zdelo sitno, da sili Hrvat na tak način vanj. Ko mu je omenil Žina, se je vznemiril:

"Ravno Žino je kriv, edino on je kriv vsega. "Spomnil se je prizora s kapitanom, tesno mu je bilo, ko je pomislil na Seldo. "Pa pojdem!" si je dejal. "Torej pojdem prosit."

"Kam je šel Žino?" ga je vprašal Rok.

Viko je pokazal z roko navzdol. "Tam je imel nekaj opraviti med šaro."

Če bi kdo pozorno poslušal, bi slišal med škripanjem jadrnikov, šumenjem morja in pljuskanjem valov, med brnenjem napetih vrvi in prhutanjem polnih jader, med zamolkim Perinovim mrmranjem, ki je bil ves zamišljen v italijansko popevko: "che te sposero...", še enakomeren glas, kot bi glodal črv v suhi veji:

"Rezk.... škrk.... rezk.... škrk...."

Na jadrnico je sijalo poldansko solnce.

V.

Selda je bila žalostna; pri srcu ji je bilo, kakor da se ji je nekaj potopilo. Nemirno pričakovanje ji je hotelo razbiti senca. V ušesih so ji vedno zvenele besede, ki jih je rekla Viku; njih pomen je dobival bolj in bolj obraz resnice. Ko je čutila, da se je varala, si je nervozno zatrjevala: "Saj ni res, saj ni res!" Njene misli so plale med Vikom in Žinom, med strašnim studom in trpko bolestjo. V srcu je rastlo prepričanje, da so vse njene tihe sanje in tople slike neresnične, njeno koprnenje po nečem daljnem brezciljno in neopravičeno. Prvič v svojem življenju je občutila neizrazno topo žalost, ki obišče človeka takrat, ko bi bil rad dober, blag in plemenit, pa nima biti komu; prvič v življenju jo je obšla silna želja, imeti koga, ki bi mu odprla srce in mu vse zaupala, se nasmejala in razjokala ob njem. Kako vse drugače je živelo nekdaj v njeni domišljiji! Od Vika je instinktivno pričakovala, da razbije moro, ki je mrtvila vse misli in življenje na barki. "Vsi ste enaki!" ta beseda se ji je razpredala v zadnje zaključke. Vikov obraz se je polagoma potapljal v družbo, ki je ni razumela; njeno nepokvarjeno srce je s silo tiščalo zavest razočaranja, ki je kljuvalo v prsih, z neko grozo pričakovala pravega trenutka za črno besedo.

Vedno bolj in bolj se je prepričevala, da je Viko nima rad, da se je lagal; to jo je navdajalo z občutkom osamljenosti in bolesti. "Ali je res tak kakor Žino?" jo je peklo v srcu. Kakor bi naenkrat zašla v tuj svet, se ji je zdelo; vse se je počasi odpiralo, vedno bolj ji je silil pred oči Žinov obraz in od daleč, daleč se ji je bližalo hladno spoznanje, ki ga je zastrupljal Žinov nasmeh. Grda misel, ki ji je vrtala v srce, se ni dala odgnati; stisnila je rameni skupaj in vzkliknila, da bi ji odleglo:

"Moj Bog, saj to ni res!"

Stisnila si je senca in obsedela; na čelu so ji stale potne kaplje, ustnice so ji podrhtavale neizmerne bolečine.

Na líni je zahrkal Perin. Zarentačil je nad žebljem, ki se mu je prijel za rokav, prevrgel par vreč in nato vprašal:

"Ali si morda ti kam založila?"

Deklica se je zdrznila in se ozrla.

"Kaj?"

"Nič — že vidim sam!" je dejal in izvlekel izza deske plašč za krmarja. Ogrnil ga je in se dobrodušno razkoračil:

"To bi bil lep kapitan, ali ne?"

Deklica je videla njegove dolge roke, ki so opletale ob bokih, in se nasmenila.

"Ali nisem lep, a?" je ponovil. "O, takih fantov je malo, mislim, tako žlahtnih kapitanov." Ker Selda le ni hotela odgovoriit, jo je še bolj pozorno pogledal in se začudil:

"Kaj ti je, da se tako držiš — Ali ti je fant umrl?"

Zadnje vprašanje jo je neprijetno zadelo. "Vedno isto!" ji je prišlo na misel. "Samo o fantih."

"Saj mi ni nič", je odgovorila.

"In vendar si tako zamišljena. Ali ti je kdo kaj naredil? Ali je bil Žino? — Tega je že Rok nekoliko ohladil."

"Kako ohladil?"

Perin je osuplo vprašal, če nič ne ve. Ker je zmajala z glavo, je fant obrazložil dogodek in zatrdil, da bi se bila udušila, če bi ne bilo njega. "S pestmi sta se; z nožem bi se bila, pa sem ga vzel. Ali nisi slišala? Najprej je Žino Roka, potem je Rok Žina, ne, najprej je prišel Viko od tebe, ves poklapljen. Kaj si mu storila? — To je brdek fant."

Deklica je povesila oči in zardela.

"No, ali ni brdek fant?" je ponovil.

Selda je zrla v tla, čutila, da ji tišče solze v oči, in vprašala:

"Zakaj sta se?"

"Kdo? — Rok in Žino?"

Perin ni čakal njenenega odgovora, temveč je nadaljeval:

"Tega ne veš? — To je fantovska zadeva."

Deklica ni vedela, kaj naj si misli pod fantovsko zadevo.

"Ali se fantje morate pretepati?"

Perinu se je vprašanje zdelo smešno.

"Moramo se ne. Zakaj bi se morali? Pa nauk ti dajem, Selda, da se fantov varuj, in tudi Vika."

"Tudi Vika?" je ponovila.

"Tudi. Vsakega. Rokova sestra se jih ni. Zato je zajokalo in Roku reklo stric in Žinu oče. Zato sta se."

Perin je mirno razlagal s smehom na ustnah; njegove besede so Seldi parale srce; bilo ji je, kakor bi jo kdo bil po glavi. "Kaj Žino?" je zajecljala in obledela. — "Kako je to prišlo?"

"Čisto navadno, Selda; Žino je grd človek. Če bi mene ne bilo, bi bilo že po njem."

"Zdaj razumem!" si je dejala in je čutila, kakor bi se je oprijemalo nekaj opolzlo-tesnega. "Zdaj razumem vse!" je poudarila; čutila je živo pritisk na pasu in režeči Žinov smeh nad seboj.

"Ti, Perin, to je.... to je vse ostudno."

Te besede je izrekla s strašnim poudarkom; tisto strupeno spoznanje ji je zaživelo znova in se hotelo preliti v sovraštvo, gnus in jok. Občutek ozkega vztesnjenja, ozračje, napolnjeno z vonjem po katranu in vinu, jo je še bolj dušilo.

"To je ostudno!" je vzkliknila bolj sebi kakor Perinu in se hotela skriti iz čudnega sramu. Zajokala bi rada na glas, da bi ji odleglo do zdaj neznano občutje.

"In kaj dela zdaj Rokova sestra?"

"Kaj dela?" se je zasmejal. — "Ziblje in joče; kaj bi delala!"

Njegov malomarni odgovor je zarezal Seldo v srce; neznana tujka se ji je smilila.

"Ali res, Perin, ali res ni...?" Umolknila je, krčevito stisnila roke in nadaljevala: "Ali fantje res nimate drugih misli? — Nič srca nimate!"

"Kdo pravi?" se je zasmejal. "Kdo pravi, da nimamo, še preveč in...." hotel je biti dovtipen, pa je prekinil radi njenega nemirnega pogleda.

"Kaj ti je?"

"Deklica je čutila, da ji silijo solze v oči.

"Perin', je dejala, "povej, ali se zato tako smejete? Kadar me vidite, se smejete. Fantje bi morali drugače, vse drugače. Ali sem res še tako majhna, da ne razumem? Pa razumem, Perin, vse razumem. Kako ste grdi!"

Govorila je naglo, prsi so se ji dvigale; vsa je trepetala.

"In zakaj vse to? Močnejši ste in zato se norčujete."

Perin je prihajal v zadrego, tlačil svoje dolge roke v plašč in slednjič dejal:

"Bog ve, kaj pravzaprav misliš; jaz nisem nikoli nič bral."

Selda je nadaljevala:

"Povej — saj boš povedal!" je zaprosila in kri ji je udarila v obraz. "Zakaj me vsi tako čudno gledate? Kadar ste sami, ste vsi drugačni."

"Vidiš", je dejal, "če te gledamo; te gledamo pač, ker si lepa in ker te imamo radi."

"Ali vsi?"

"Seveda vsi; ali bi ne smeli vsi?"

"Ne!"

Selda je to besedo tako odločno rekla, da je Perin začutil, kako je neroden.

(Konec prihodnjič).

Mati.

Spisal **Ivan Cesar.**

Po tihi vrtnarski ulici malega mesta je šel pismonoša. V vsaki hiši je imel kaj oddati: pismo z bojnega polja, vojno-poštne dopisnice, pozdrave s krvavih poljan.

Že dvakrat je poslala stara, obvdovela soproga sodnega svetnika služkinjo na vrata. Obitelj, ki je sedela v sobi male Grmove vile, se je smejala.

"Mama je nestrpna", je dejal Stane Vrlič, zet, in se smehljal. "Res pa je: temperament pa ima kakor kaka dvajsetletna gospodična. Da se le pokaže kje pismonoša, pa je že proč z njenim mirom."

Njegova soproga je postavila previdno tenko porcelanasto taso na mizo in plavolasa glava se obrne z ljubeznjivim smehljajem k materi.

"Mama je poslala v nedeljo Rihardu škatljo cigaret", je pojasnila. "Najbrže pričakuje njegovega odgovora, če jih je prejel."

Pozvonilo je.

Mira je skočila na vrata. V očeh stare gospe se je zaiskril izraz veselega pričakovanja; njen obraz, ki so se še danes čitali v njem sledovi nekdanje lepote, se je koprneče zapičil v vrata.

Mira plane v sobo. "Pismo, mama! Pismo!"

Mati je nataknila očala in vzela pismo v roke. In ko je pogledala na ovitek, so ji začele roke lahno drhteti. Kar je držala tu v roki, je bilo njeno lastno pismo, tisto, ki ga je poslala sinu pred nekaj dnevi. Z nekim obotavljanjem je obrnila ovitek. In ko je počasi dvignila glavo, je padlo pismo na tla.

Slava se je ozrla v materin obraz. "Kaj ti je, mama?" Skočila je k stari gospej in pobrala pismo. Videla je par s svinčnikom pisanih besed, ki so plesale pred njenimi očmi, in se zdrznila. Potem pa je dala mehanično, skoro ne vedoč, pismo svojemu možu. Mira, najmlajša, se je privila zraven, ko je motril mož molče in v slabih slutnjah ovoj. Takoj potem je zaihtela. Z nerodnimi črkami je bilo zapisano na ovoju: "Poročnik Rihard Grm padel junaške smrti."

Počasi je stopila Mira, vsa v solzah, k materi in ji padla molče okrog vratu.

Mati se je zbudila kakor iz globokega sna in si pomela oči. Pogled ji je obstal na steni. Z omahujočim korakom se ji je približala in dvignila svoje oči k podobi svojega sina, ki je visela tam na steni. Potem pa se je počasi obrnila in šla molče iz sobe. — —

Gospa Slava je potrkala drugo jutro zgodaj na vrata mamine sobe: "Mama, povedala bi ti rada" — s takim glasom je govorila, ki govorimo z njim z bolnikom — 'rada bi ti povedala, da pride čez eno uro šivilja... Radi žalne obleke."

Vrata se odpro, mama se prikaže.

"Blago sem že izbrala, mama, hotela sem ti prihraniti trud."

Začudeno je pogledala mamo, ki je zmajala z glavo in se smehljala.

"Ne, dete moje, jaz ne oblečem žalne obleke."

"Toda, mama..."

"Rihard ni mrtev..." zopet je zmajala stara gospa z glavo, "jaz vem, da ni mrtev!"

"Toda pismo... smrtno naznanilo..."

"Pomota! Negotovost, ki se mora razjasniti."

"Misliš resno, mama?"

"Vso nocojšnjo noč sem bdela in premišljevala. Ne — on ni mrtev. To ni mogoče. Čutim — on živi! In prišel bo..."

"Stane je spodaj. Hotel naju je spremiti k šivilji. Res, da ne vem sedaj, kako mu naj razložim tvoje ugovarjanje."

Mati jo je pogledala, pa je utihnila in odšla počasi po stopnjicah.

Profesor Stane Vrlič, zet, je hodil nestrpno gor in dol pred hišnimi vrati. Njegova soproga pride. iz hiše — sama, kakor zapazi z velikim osupnenjem.

"Kje je mama?"

"Mama ne pride", odvrne Slava in skomizgne z rameni. "Pomisli: sedaj trdi, da Rihard ni mrtev!"

Začuden jo pogleda v obraz ter vpraša skoraj v posmehljivem tonu: "Ni mrtev? In uradna opazka?"

"Govori ti z njo."

Odločno se je obrnil: "Da, to tudi storim. Kaj takega! Kaj si bodo pa mislili ljudje, če bo hodila mama okolo v svetlih oblekah!"

Razburjenih korakov je stopil pred vrata ter pozvonil.

Mama sama je odprla.

"Mama", je začel, "še vedno ne morem prav verjeti, kar mi je povedala Slava. Ti ne maraš žalne obleke?"

Mirno se je smehljala. "Da, Stane, zakaj pa naj se nosim žalno? Navada je, da se nosi, če kdo umrje!"

"Oprosti, mama", je dejal, in njegove poteze so postale strožje, "naša usoda... veruj mi, usodo naše družine čutim gotovo pravtako kakor vi. Toda izključen je tu dvom: Rihard je mrtev, opomba na ovitku dokazuje to!"

"In če bi stalo desetkrat na pismih in če bi prišla vsa pisma s temi opombami nazaj, vseeno ne verjamem: instinkt matere velja več kakor vse poštne opombe sveta! In ta instinkt mi pravi: moj Rihard živi!"

On napravi po sobi par nestrpnih korakov. "Naj bo kakor če. Ne maram te odvračati od tvojega prepričanja. Toda uradno potrdilo o Rihardovi smrti je dospelo in bo stalo danes zvečer v časopisu. In jutri se bo čudilo vse mesto, da ne žaluje lastna mati za sinom!"

"Pa naj se čudijo... Jaz ne žalujem!"

Zvečer je prinesel domači časopis uradno naznanilo, da je padel jurist in poročnik Rihard Grm na polju časti in slave. In potem se je govorilo le o splošnem sožalju, ki so ga izražali ljudje sorodnikom nadarjenega, splošno priljubljenega jurista.

In drugo jutro se kar ni hotela končati vrsta ljudi, ki so prišli izražat svoje sožalje, ter so odhajali, majoč z glavami. Uboga gospa! Žalost za edinim sinom ji je zmedla pamet!

In če bi imeli vseeno prav? Če bi bil res mrtev? Nikdar, nikdar več prišel nazaj?... In sedela je tu ter čakala...

Poslušnila je, zunaj je zaškripal nalahno voz. Rezki glas zvonca se je začul po hiši. Čula je, da je šla služkinja k vratom ter jih odprla, nakar je glasno vzkliknila.

Klecala so jej kolena, ko je stopila k vratom ter jih odprla. Tam, ob hodnikovi steni je stala služkinja, mrtvaškobleda, ter buljila v vitkega častnika, ki je šepal ob palici v vežo. .

"Naznanite me, da sem tu: ušel iz srbskega ujetništva!" je dejal častnik z znanim ljubkim glasom — glasom, ki je odmeval vse te noči po njenih vročičnih sanjah.

"Rihard!" in nezavestna se je zgrudila v naročje svojega sina.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne upravništvo ne uredništvo.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Rojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Oglesby, Ill.: Matt. Hribernik.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schneller
Mineral, Kans.: John Stalc.
Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. U Likovich.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže. M. L. Kapsh, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolica: Jož. Zaje mich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternišа.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, O. in okolica: J. Kumše.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Keržišnik.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in John Zupančič.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolica: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: Frank Trebec.
Forest City, Pa.: K. Zalar in Franj Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.
Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.
Monessen, Pa.: Math Kikelj.
Moon Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakshe, I. Podvašnik, I. Magister in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peternel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: L. Blasich.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: J. Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Jos. Motoh.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Koledar. — Strašne številke. — Krogla. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Špecialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitaj ski tipi. — Smešnice. — Oglasi.

Slike:

Italijanski vodljivi zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrulja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Italijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapuščeni od svojih ob priliki bega iz Varšave. — Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojaki, katere so vjeli Italijani na goriški fronti. — Učinek avstrijskih granat v Žagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstrijci razdejali. — Fort štv. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Avstrijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Rusiji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodljivi angleški zrakoplov. — Bovec s Prestreljnikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 587, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 909 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7718 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Davson Ave., R. F. D. 1, Grightfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Žrtve vojne. Z Vač poročajo: Iz naše občine imamo mnogo faranov v vojni; kateri še žive, pridno pišejo domov. Nekaj jih je že padlo, več je ranjenih, nekaj se jih pogreša, veliko pa se jih nahaja zlasti v ruskem ujetništvu.

Smrt na bojiščih. Iz Tržiča na Gorenjskem poročajo: Žalostno so peli zadnje tedne zvonovi, naznanjajoči smrt padlih na raznih bojiščih. Na mrtvaški tablici pri sv. Andreju smo brali zapored imena Kogoj, Dolinar, Prpov, Vuk. In nedavno zopet ime Fran Koder. Bil je blag in vrl mladenič, ki je zadet od granate padel v bitki pri Oslavju. Padel je tudi krojaški pomočnik Fran Tavčar.

Padel je na bojišču Kalanov Blaž s Križne gore pri Stari loki.

Umrl v Rusiji. Število slovenskih vseučiliščnikov se čedaljebolj krči. Zopet je došlo žalno poročilo, da je med potjo v rusko ujetništvo umrl enoletni prostovoljec Mihael Plot, dijak dunajskega vseučilišča. Bil je ranjen od ruske straže. Kot dijak na Dunaju je bil knjižničar v "Straži" ter navdušen za slovensko stvar. (Njegov rojstni kraj se ne navaja.)

Na kolери je umrl v Ljubljani ogrski vojak Čeke, ki je bil došel z južnega bojišča.

Dvojna godba. Pešec Bela Kovač, ogrski cigan, je na fronti igral na gosli. Kar prigode italijanski šrapnel, pa obtiči ena njegovih krogel v podlehtju godčeve leve roke. V Kandiji so mu izvlekli kroglo in je upanje, da bo še godel.

V ruskem ujetništvu se nahaja Alojzij Šajn, doma v Malih Laščah. Eno leto se ni nič vedelo zanj, sedaj piše, da je zdrav in da je že večkrat pisal domov, a domači niso drugega prejeli kot zadnjo dopisnico, ki je bila oddana 9. novembra.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil svojcem Nikolaj Čubrilo, železniški delavec na Rakovniku, občina Šmihel, da je bil meseca maja 1915 ujet in odpeljan v mesto Taškent ob Syr-Darja v Turkestanu. Piše, da se mu ne godi slabo in da je vedno zdrav.

V ruskem ujetništvu. Iz Begunj pri Cerknici poročajo: Iz ruskega ujetništva se je oglasil Ivan Debeve, podomače Kranjčev. Pol leta ni bilo o njem nikakega glasu; sedaj po dolgih šestih mesecih je prišla dopisnica, ki je vse domače zelo razveselila. Piše, da je bil v ujetništvu nekaj časa bolan; zadnji čas je zopet zdrav in se mu ne godi ravno slabo. — Iz naše župnije je odšlo veliko število mladeničev in mož na bojno polje. Izmed vseh jih je 13 v ruskem in 2 v srbskem ujetništvu; nekaj se jih že dolgo pogreša. Več jih je tudi, ki so že padli. Vsi ostali pa se še bojujejo.

Pogrešajo se: Jožef Hočevar iz Trebnjega na Dolenjskem. Njegov oče Fran Hočevar, Blešinja vas, p. Trebnje, piše, da je šel pred petimi meseci v Galicijo. Prvi mesec je pisal vsak teden po dvakrat, potem se pa nič več ni oglasil. — Fran Gostiša iz Logatca je bil 18. februarja že drugič poslan v Galicijo; od takrat ni nobenega sporočila o njem. — Infanterist Pavel Štrekelj iz Trate, p. Št. Vid nad Ljubljano. Eno leto ni o njem nobenih sporočil. — Črnovojnik Jožef Trpin iz Smoljeva, p. Železniki. Nahajal se je v Przemyslu; od januarja 1915 ni več pisal. — Infanterist Andrej Blažič iz Homa, p. Št. Janž, Dolenjsko. Nahajal se je na italijanskem bojišču; od junija se ni več oglasil.

V angleškem ujetništvu na otoku Malti se nahaja tudi naš rojak frančiškan pater Adolf Čadež, ki je prebival pred izbruhom vojne kot misijonar v Egiptu. Na Malti je že skoraj eno leto. Piše, da se mu sedaj nekoliko boljše godi, da sme maševati in tudi hrana ni preveč slaba. Od Slovencev je ondi še kakih 10 oseb, in sicer v Verdali.

Za vojaško božičnico po vseh deželnih bolnišnicah je deželni odbor kranjski dovolil kredit do 3000 K. Za božičnico v garnizijski bolnišnici v Ljubljani se je dovolil prispevek 500 K. Posredovalnici goriških beguncev 1000 K. — Mestna hranilnica v Rudolfovem je naklonila za božičnico za vse 4 tamkaj se nahajajoče vojaške bolnišnice dar 200 K. — Hranilnica in posojilnica v Kandiji je za božičnico v bolnici usmiljenih bratov darovala 50 K.

Na korist ranjencem v Kranju se je nabralo za božičnico, ki jim je bila prirejena na sveti večer, precej denarnih prispevkov in napeklo mnogo peciva.

Vojno pokopališče. Na Bohinjski Bistrici so blagoslovili posebno vojno pokopališče na hribčku za vasjo. Pokopanih je ondi doslej okrog 100 vojakov, med njimi 6 Slovencev. — Domače prebivalstvo je pa izredno zdravo. Doslej še ni bilo nobenega slučaja kake nalezljive bolezni. Ljudstvo za vojne namene veliko žrtvuje.

Smrtna kosa. Iz Goč poročajo: Tukaj je umrl Jožef Ferjančič, ki si je v vojni v Galiciji nakopal bolezen. Pokopan je bil z vojaško častjo. — V ljubljanski bolnišnici je umrl tukajšnji posestnik Janez Pregelj. Kot zvest član tukajšnjega cerkvenega zbora je prejel za 40letno pevsko žrtvovanje častno kolajno.

Umrl je dne 10. decembra vsled zastrupljenja krvi tesar Barle iz Preske pri Doberniču. V gozdu mu je drevo zmečkalo prste na nogi. Domači so moža sami "cajtali". V takih nevarnih slučajih pa ni treba "cajtati", ampak poklicati zdravnika. Marsikdo bi bil rešen, ki sicer prezgodaj leže v grob.

Nesreče. Fran Ude, učenec ljudske šole v Šmihelu, je pomagal sestri, ki je sekala drva. Po nesreči je pa zadela sekira dečka v levo roko in mu presekala vse kite na zgornji strani podlehtja. — Anton Hutter, posestnikov sin iz Spodnje Tople rebri, se je igral s pištolo in si odstrelil sredinec leve roke. — Oba ponesrečenca so prepeljali v kandijsko bolnišnico.

Srečna operacija. Janko Skrbinec, nadučitelj v pokoju v Višnji gori, je bil v ljubljanski bolnišnici srečno ozdravljen na očesni mreni. Ni čuda, da je obolel na očeh, saj je služboval nad 51 let kot učitelj in vrhutega poučeval še v godbi in petju. Povsod, kjer je služboval, so ga učenci spoštovali in ljubili; pri ljudstvu pa je še posebno priljubljen zaradi lepega cerkvenega petja.

Utopljenca Jožefa Mavsar, ki je 18. novembra utonil v Krki pri Mačkovcu, so potegnili iz vode 12. decembra. Zasledil ga je žihovski ribič Vrtačič pod mačkovsko cerkvijo na desnem bregu Krke zapletenega v vejevje.

Koze. Nekaj slučajev te bolezni so zasledili v Ljubljani. Prav tako tudi v Selcih in na Bukovici nad Škofjo Loko. Zdravniki se silno trudijo, da bolezen v kali zaduše in omeje.

Dražba. Posestvo Jožefa Košaka v Mirni peči so kupili na dražbi pri okrožnem sodišču v Rudolfovem dne 14. decembra sledeči kupci: Andrej Mejač iz Komende, zemlj. knjiga Mirna peč, vl. št. 8: hiši v Mirni peči št. 5 in 18, gospodarska poslopja, njive, gozde, travnike za 25,350 K; Matija Brezovar, vl. 140½ Mirna peč: gospodarsko poslopje, kozolc, njive, gozde za 1050 K; Janez Saje iz Malenske vasi, vl. št. 388½ Mirna peč: njivo za 250 K; Janez Saje iz Malenske vasi, vl. št. 352 Mirna peč: njivo za 200 K; Alojzij Bizjak iz Trebnja, vl. št. 613 Mirna peč: gozde za 2005 K; vl. št. ¼624 Mirna peč: mlin z žago, ni bilo ponudnika; cistercijanski konvent v Zatičini, vl. št. 400 zem. knjiga Hmelčič: vrt, vinograde, travnike za 2464 K; cistercijanski konvent v Zatičini, vlož. štev. 402 Hmelčič: hiša v Hmelčiču št. 11, poslopja, pašnik, dva vinograda za 3975 K; cistercijanski konvent v Zatičini, vl. št. 298 Hmelčič: travnik za 17 K; Jožefa Judež v Št. Juriju, vl. št. 408 Hmelčič: gozd za 300 K in vl. št. 409 Hmelčič: gozd za 701 K; Alojzij Rozman v Golobinjeku, zem. knjiga Golobinjek v.. št. 465: zidanico, gozd, pašnik za 975 K; Anton Kaplan v Mirni peči, vl. št. 468 Golobinjek: travnik za 117 K; Frančiška Furlan v Rudolfovem, vl. št. 898 Golobinjek: gozde za 1911 K.

Samostojna župnija. Iz Goč poročajo: Z 20. julijem je postala tukajšnja duhovnija samostojna župnija. Kot prvi župnik je bil 18. oktobra v dekanijski cerkvi v Vipavi na našo župnijo umeščen naš dosedanji župni pastir. Prvič so župnijani prosili za samostojnost leta 1840, drugič leta 1889. Obakrat je stvar bila brezuspešna. Tretjič pa je poskusil zadevo župnije rešiti in jo spravil v pravi tir tedanji goški kurat, sedanji vipavski dekan.

Prekupovalke jajc. V mirnipeški občini stanujoče prekupovalke so si izposlovale obrtne liste in začele prekupovati jajca in maslo in nositi v Ljubljano. Jajca so plačevale od 12 do 16 vin. komad, maslo pa kilogram od 4 K dalje. Druge so zopet dajale "nakupnine" na dve kroni po 10 do 20 vinarjev, češ, da s tem niso za reč dale pretirano. To je vse prepovedano in zato so bile obsojene v zapor ter se jim je odvzela obrtna pravica. Tudi begunke so začele take nakupnine dajati. V bližnjih vaseh Novega mesta se to zelo ponavlja.

Moka v Ljubljani. Mestna aprovizacija je določila za vsakega, ki se izkaže s krušno znamko, četrt kilograma moke za en teden. To bo res samo za grlo dražiti. Kaj bo, kaj bo? vzdihujejo ljudje.

ŠTAJERSKO.

Padel je na Doberdobu Anton Rabuza, c. kr. prof. kadet. Zemeljski ostanki so bili pokopani pri Sv. Danielu z vojaško častjo. Padli zapušča vdovo z dvema otrokoma v Mariboru.

Kmečki glasovi. Nek kmet iz Slov. goric piše: Nakupuje in nakupiči se grozna množina vsakovrstnega žita in drugih pridelkov. Ne vem pa, je-li skrb za dragoceno blago povsod in vsepej tudi v pravih rokah. Bojim se in zelo se bojim, da marsikateri komisijonar vojnožitnega urada ne bo pravilno ravnal z žitom, in blago, ki še ni dovolj suho, bo splesnilo. Nisem prerok in nočem biti prerok, pa resno se bojim, da kljub tem množinam raznega žita še mogoče nastane lakota 1916. leta. Pred očmi mi je slučaj v Gradcu. Pripravili so velikanske množine zmrznjenega govejega mesa in pustili, da je dobra polovica segnila, in to v času, ko ljudstvo zdihuje pod težo neznosnih cen za meso. 35,000 kil mesa, kolika škoda! Da se le isto ne bi zgodilo z velikanskimi zalogami pšenice, koruze in fižola! Ako pogine nakopičeno žito v mestih, kmet nima ničesar več za oddati, ker je moral oddati vse odvišno žito, in posledica bi bila pomanjkanje v celi deželi! Naj torej pristojna oblast resno za to skrbi, da se bo žito skrbno premešalo in osušilo, da se bo enako skrbno postopalo tudi pri moki. Vem za slučaj v Ptuju, da se je nekemu peku velika množina moke pokvarila, ker je ni premešaval. Vem tudi iz svoje skušnje, da ni vse žito dovolj suho. Sem sam moral žitnemu zavodu oddati v določenem roku novo pšenico, ki pa ni bila še dovolj suha. In kakor jaz, tako je moral storiti še marsikateri posestnik, da se izogne kazni, ki se mu zapreti, ako ne odda svojega blaga v določenem roku. Naj govorijo v tem oziru naši poslanci odločno besedo na višjem mestu. Oni poznajo kmečke razmere in kmečke pridelke, da lahko poučijo gospode pri zelenih mizah. Zlasti pa naj opozarjajo na to, da kmet radi vlažnega vremena ni mogel vsejati vse zimske setve, jaro žito pa nikdar ne obrodi tako obilno in dobro kakor zimsko. Torej še enkrat: paziti je treba, da ne nastane še lakota ali vsaj občutno pomanjkanje! — Na ta izvajanja je mariborski komisijonar Urban sporočil, da se bode v bodoče pazno skrbelo, da se neposušeno žito ne bo skvarilo. Za koruzo so se v posameznih mlinih napravile velike umetne sušilnice. Z ozirom na izraženo željo, da naj posredujejo poslanci, je treba pripomniti, da je v imenu S. K. Z. poslanec Korošec že posredoval na merodajnem mestu v Gradcu zaradi kontrole nad skladišči, setve in drugih gospodarskih zadev. — Iz mariborskega okraja nek kmet piše: Neljubo nas je dirnilo, ko smo kmetje za oves, ki smo ga po 30. novembru oddali komisijonarjem vojno-žitno-prometnega zavoda, dobili namesto 26 K samo 23 K 40 v za 100 kg. Reklo se nam je: zakaj pa niste ovsa pripeljali pred 30. novembrom? Ali je bilo to mogoče, tega pa nihče ne vpraša. Ravno v drugi polovici novembra je bilo vreme tako, da nam pri najboljši volji ni bilo mogoče ovsa spraviti na določeno mesto. Klanci so bili zamrznjeni tako, da z živino ni bilo mogoče iti na daljšo pot. In zadnje dni smo zopet morali iti na polje, da še posejemo ozimino. Komisijonarji se izgovarjajo, da jim je graška podružnica vojno-žitno-prometnega zavoda naročila, da ne smejo posestnikom po 30. novembru na noben način plačati ovsa po 26 K, ampak 10% nižje, to je po 23 K 40 v. Mi kmetje smo itak pripravljeni vse žrtvovati za državo in se ne branimo oddati določenega žita, ker vemo, da je to za srečen izid vojne nujno potrebno. A zahtevamo, da se naj oves posestnikom, ki se ga ne branijo oddati, plača po prvotno določeni ceni. Naj se goji v ljudstvu zadovoljnost, a ne nezadovoljnost.

POZOR ROJAKI!

Ako ste namenjeni kupiti hišo in ne veste kje in kako bi se lotili, da bi prav kupili, da se ne bi potem, ko ste vaše težko zaslužene denarje oddali, kesali za vašo napačno kupčijo. Torej pridite k meni, da se pogovorimo. Imam vedno hiše na prodaj in vam povem, kje bi bilo najboljše za vas. Vprašajte onega, ki je od mene kupil, ako vam reče, da ni zadovoljen s kupčijo, pripeljite ga k meni, da reče to vspričo mene in jaz ga hočem rešiti vsakega plačila. Nikar ne mušćajte dan ali dva, da greste gledati kje najdete hišo, ker jaz že vem, kje so take hiše in jih vam pokažem. Za delo vam ne računam ničesar. Se priporočam

JOSIP ZAJEC,
1378 E. 49 St., Cleveland, O.
Tel. Central 6494 R.

Rojaki, naročite se na "Glas Naroda", edini slovenski dnevnik v Ameriki!

Iščem JOŽEFA GLAVAN radi važnih zadev. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, za kar mu bom zelo hvaležen in tudi nagrado rad dam, ali naj se pa sam oglasi. — Tony Klitschek, Bessemer, Pa. (26-1—1-2)

Rad bi izvedel, kje se nahaja moj brat MATIJA PERNAR. Doma je iz vasi Dobrava, fara Škocjan na Dolenjskem. Pred 9 leti je bival v Allegheny, Pa. Kdor izmed rojakov ve za njegov naslov, naj mi naznani, ker poročati mu imam več važnih stvari iz starega kraja. — Alois Pernar, 702 Holmes Ave., Indianapolis, Ind. (27-29—1)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovencem naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. štev. 413. Za obilen poset se priporočam,
JOS. SCHARABON.

Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR
ZA LETO 1916

Cena mu je
35c.

Dobi se pri:
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki:

Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O.
Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans.
Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa.
L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.
M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.
H. Svetlin, 1016 St. Clair Ave., Sheboygan, Wis.
Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind
M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah.
Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Rok Firm, Frontenac, Kansas.
Jakob Petrič, Chisholm, Minn.
Frank Gabrenja, Johnstown, Penna.
Louis Vesel, Gilbert, — Minn.
Mat. Kamp, La Salle. Ill.
Frank Skok, 438 - 52 Ave West Allis, Wis.

Dobra luč pridobi odjemalce

Trgovci, ki napredujejo so le oni, katerih dobro razsvetljene trgovine privabijo odjemalce.

Mi smo sedaj upeljali sistem za napravo elektrike na obroke za več kot eno leto.

Naprimer, naprava osmih svetilk in ene žarnice stane $58.96 ter se plačuje po $1.14 na teden v 52 tednih.

Luč in reklama od zunaj na isti način. Javite nam in poslali vam bomo našega zastopnika.

The New York Edison Company
At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
Telephone: Stuyvesant 5600
Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

424 Broadway	Spring 9890	*124 W 42nd St	Bryant 5262
126 Delancey St	Orchard 1960	*151 E 86th St	Lenox 7780
10 Irving Pl	Stuyvesant 5600	*27 E 125th St	Harlem 4020
	*362 E 149th St	Melrose 9900	

*Open Until Midnight
Night and Emergency Call: Farragut 3000

Dalmatinsko-Kalifornijska vinarska zadruga

Edino domače vinarsko podjetje z velikim skladiščem v mestu New Yorku
Naše vina, kakor tudi žganje so naravna, zdrava, in najboljše vrste.
Delamo jih po domačem načinu. Prodajamo jih po sledečih nizkih cenah:
V zalogi imamo tudi vsakovrstna vina in likerje.

CENE ZA SOD VINA:

(Claret)) 52 galon samo	$26.00
(Zenfandel) 52 galon samo	$28.00
(Barbera) 52 galon samo	$32.00
(Burgendy) 52 galon samo	$35.00
BELO VINO	
(Riesling) 52 galon samo	$35.00
(Hock) 52 galon samo	$35.00
(Sauterne) 52 galon samo	$37.00
VINSKO ŽGANJE	
Sod 25 do 28 galon	$2.15 galona
Sod 50 do 52 galon	$2.10 galona

ZA TRGOVCE SO POSEBNE CENE.
ZA VSAKO POŠILJATEV JAMČIMO. Samo za GOTOV DENAR.
Pošljite po Money Orderu ali v priporočilnem pismu na sledeči naslov:
DALMATINSKO-KALIFORNIJSKA VINARSKA ZADRUGA
140 Liberty Street, Ap. A. New York, N. Y.

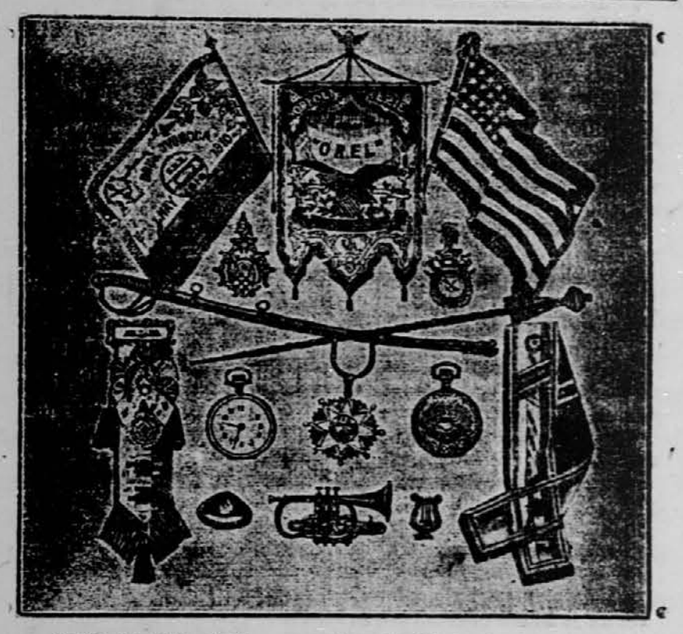

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalije, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Uprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.
Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.
IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

Zdravje moč in krepost.

ZASTONJ
Zdravniška knjižica
Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavno, kako se nekatere bolezni, kakor je **sifilis** ali **zastrupljenje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane, kapavica, živčna slabost, moška onemoglost, semenotok, mehurne in ledvične teškoče, nalezljive** in druge moške ter ženske bolezni na spolno-urinarnih organih, vspešno zdravijo **privatno doma** in z **majhnimi stroški.**

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih bolezni, kakor so **nerednosti želodca** in **jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha** in slične teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, smrdeča sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša **brezplačna knjižica** vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do **zdravja, moči in svežosti,** da so zopet **možje.** Zaloga znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, katere bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitajte to knjižico, **kažipot k zdravju,** in okoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S 1000, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo **zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštnine prosto.**

Ime .....

Stev. in ulica ali Box No. .....

Mesto ..... Država .....

EMILE GABORIAU:

TATVINA

28 (Nadaljevanje).

— Kako? Tudi pred Magdo?

— Da, tudi pred Magdo. — Ali poznaš zgodbo o onem človeku, ki je zažgal hišo svoje ljubice, samo da jo je lahko rešil? — Ko bo prišel ugoden trenutek, bom tudi jaz podžgal Fauvellovim, ne z ognjem, seveda, in Magda bo postala moja žena.

Zmenila sta se, da bosta drug drugemu v vseh malenkostih natančno poročala in šla vsak svojo pot.

Nekaj dni po Raoulovem odhodu, je Gaston nenadoma zbolel. — Pred očmi se mu je meglilo, omotica ga je napadla, tako da je moral leči. — Zdravstveno stanje se mu je vedno bolj slabšalo.

Louis je takoj poklical zdravnika, ki mu je dal nekaj pomirljivih sredstev.

Naslednji dan mu je bilo malo boljše, proti večeru se je pa bolezen zopet poslabšala. — Zdravnik mu je dal nekaj morfija in mu naročil, da mora biti popolnoma miren.

Zdravstveno stanje se mu je od dne do dne slabšalo. — Bil je prevdaren človek in zato je sklenil napraviti oporoko. — Vse svoje premoženje je volil bratu Louisu.

Clameran je bil veselo-ponosen. — Sedaj ima denar, sedaj lahko brez skrbi živi. Tudi Magda ga bo rada imela.

Gaston je v deliriju govoril neprestano o Valentini. — Ko se je zavedel, je rekel, da mu zrak ne prija in da bi bilo boljše, če bi nikdar ne prišel v Evropo.

— Kakor hitro se ozdravim — je rekel nekega dne — se bom vrnil v Brazilijo.

Louis je bil te izjave zelo vesel. — In čudno, od tistega dne se je začelo tudi bolnikovo zdravstveno stanje boljšati.

Slednjič je že tako ozdravil, da se je mogel nekoliko izprehajati po okolici.

Šel je k svoji tovarni. Ko je videl delavce, povsod sama pridnost, povsod sam napredek, mu je postalo nekako težko pri srcu. — Ali naj pusti vse skupaj, ko je komaj začel? — Ne, to se mu je zdelo težko, veliko pretežko.

Slednjič se je porodil v njem sklep, da bo ostal, in da bo šel čimprej v Pariz obiskat svojo prejšnjo ljubico.

— Ne — je rekel nekoč bratu — Francije ne morem zapustiti. — Na vsak način moram prej videti Valentino.

Še tisti dan je pisal svojemu prijatelju v domovini pismo in ga še enkrat prosil za natančne podatke.

Pismo ni nikdar dospelo na določen naslov, ker ga je nesel Louis na pošto.

Toda glej, Gastonu se je bolezen ponovila, zdravniki so izgubili vse upanje, nesrečnik je umrl — — — zastrupljen od svojega lastnega brata.

Louis je bil tedaj v resnici marki, in je imel tudi par milijonov premoženja.

Ko je vse potrebno uredil, se je vrnil v Pariz.

18.

Raoulu se je bilo medtem res posrečilo pridobiti naklonjenost gospe Fauvellove. To ni bilo težko, ker je bil vedno pri njej, vedno jo je objemal in ji hlinil svojo ljubezen.

Prepričana je bila, da se je sin poboljšal, prepričana je bila, da je bil samo Clameran kriv njegove lahkomišljenosti.

Raoul je tako dobro igral svojo ulogo, da je celo Magdo prevaril.

Ko se je vrnil Clameran iz Olorona, je bil Raoul v bankirjevi hiši najbolj spoštovana oseba.

Kljub temu, da je imel Clameran par milijonov, se je naselil v svojem starem stanovanju v hotelu Loure.

Ko ga je Raoul obiskal, mu je rekel:

— Jaz pravzaprav ne vem, kaj hočeš. — Zdaj sva bogata. — Daj mi obljubljeni del, potem se pa ločiva.

To ni bilo Clameranu ničkaj povolji. — Sit je bil pustolovskega življenja, hotel je živeti pošteno, imeti lepo mlado ženo in uživati povsod ugled.

— Ne, prijateljček, denar boš dobil šele tisti dan, ko se bom poročil. — Vsa Magdina dota bo tvoja.

— Radoveden sem, kako se boš izmazal, da si po Gastonu podedoval denar, ko si vendar rekel Fauvellu, da tega človeka sploh ne poznaš.

— To je čisto nekaj navadnega. Rekel bom, da se je Gaston rodil v inozemstvu in da je nezakonski sin mojega očeta. — Oče ga je pred svojo smrtjo pripoznal za svojega. — Ti boš tako dober, da boš vse to povedal svoji materi, kaj ne?

— To je že vse lepo. — Kaj pa, če bodo začeli poizvedovati?

— Kdo bo poizvedoval? — Bankirju je vendar vseeno. — Ali misliš, da bo njegova žena? — Ne, tudi, če bi kaj slutila, bi ne rekla niti besede, ker ve, da ji že teče voda v grlo.

— Vse lepo striček. — Denarja pa ne smeš več zahtevati od nje, ker si sedaj bogat.

— Zakaj ne? — Saj sva vendar skregana. — Ti bi gotovo rajše lakote poginil, kakor bi meni rekel za denar. — Ne boj se, jaz sem star lisjak, jaz mislim na vsako malenkost.

— Jaz bi le rad vedel, koliko časa bo še šlo tako naprej?

— Stvar se mora razvijati in ko bo popolnoma razvita, bo konec. Le malo premisli, kako se je dosedaj dogajalo: — Najprej sem se pojavil jaz, surov in odločen kakor kak razbojnik in sem zahteval "denar ali življenje". Potem si se pojavil ti. Prišel si in premagal materino srce.

— Da, toda brez tebe....

— Čakaj, da končam. — Ljubeznjivi sin, to je bilo prvo poglavje. V drugem poglavju iz ljubeznjivega mladeniča lahkoživ kavalir, ki je trosil denar, da je bilo groza. — Boječe materino srce se je obrnilo na strica. — Stric je bil jezen na nečaka, mati pa vesela, da je dobila tako dobrega zaveznika. — Sin se ni poboljšal, pač pa je zahteval stric nečakinjo za ženo. — Ali vidiš, kakšna komedija je to? — V naslednjem dejanju je pa sin zopet dober kakor ovčica, in zvrača vso krivdo na strica.

— Da, to dejanje se zdaj vrši.

— Kmalo bo treba izpremeniti. To poglavje bo najbrže zadnje. Že jutri boš moral povedati gospe bankirjevi, da sem se jaz sestal s svojim bratom in da sem vse podedoval po njem. Medtem bo notar v Oloronu obvestil bankirja, da je pri njem naložen denar, moj. Tedaj bom šel k bankirjevi ženi in bom imel sledeč govor: — Gospa, dokler sem bil brez sredstev, sem Vas marsikdaj česar prosil. Zdaj sem pa bogat, zdaj ne potrebujem več. — Toda deček, ta mi dela skrbi. — Ker nočem, da bi vas še nadalje žalil, bom v prihodnje jaz skrbel zanj.

— In ti praviš, da je to diplomatični zapletljaj.

— Čakaj, to bo zdaj prišlo. — Gospo Valentino bo moj govor gotovo zelo ganil. Jaz bom šel še dalje. — Ona me bo gotovo prosila, da naj pozabim Magdo. — Ne, ne, — ji bom rekel — to pa ni mogoče — jaz jo ljubim. — Na kolenih jo bom prosil, da naj postane markiza Clameran. — Vam pa gospa obljubujem, da vam bom dajal vsako leto po petindvajsettisoč rente.

— Dobro! — to bo mogoče pomagalo.

— Da pa gospodično Magdo ne bo to preveč oviralo, moram spraviti vstran viteza Bertomyja. — Dami morata izvedeti, da ni tak svetnik, kot si ga predstavljata. Izvedeti morata, da živi skupaj z vlačugo, da je kvartopirec, slepar in da ima vsakovrstne slabe lastnosti.

— Šlo bo, stric, le tako naprej.

— Zame ne skrbi, samo ti pazi. — Ko ti bo mama povedala, da bom zanaprej jaz skrbel zate, moraš biti razburjen in jezen. — Reči ji moraš, da rajše lakote pogineš, kakor da bi od tebe vzel kak belič. In tako dalje in tako dalje.

— Prav dobro. — Za take uloge sem jaz kakor nalašč.

— Da, tako. — Vsak dan moraš biti pri njej in zahtevati denar, vedno več denarja.... Če ne gre drugače, padi pred njo na kolena in jokaj, jokaj, da ti bo dala. Tekom dveh ali treh mesecev morajo biti v tvojih rokah vse dragocenosti, ki jih ima Magda in bankirjeva žena.

Mladenič je prebledel in siknil skozi zobe:

— Ali tako sovražiš ta dva stvora?

— Jaz da bi sovražil Magdo? — Ne, ne, preveč jo ljubim.

— Ali se ti ne smili?

— Mora biti, ne gre drugače. — Tisti dan, ko ju boš pripeljal na rob prepada, se bom pojavil jaz kot rešitelj. — Sedaj me sovraži, ko bo videla, da nima nobenega drugega izhoda, me ne bo več sovražila. Brez vprašanja se bo uklonila mojim zahtevam.

(Nadaljuje se).

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, politiki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga ima [illegible] vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madame Staël ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lad. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v našem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva nepreneboma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne mogle ustanoviti družbe, ki bi razširjale to knjigo?

[illegible] — [illegible] je najbolj [illegible] knjiga, kar sem jih [illegible] bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1896 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi [illegible] križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojne, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnali.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako: postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, O.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika

Cena samo 25 centov

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevido na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $13.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.